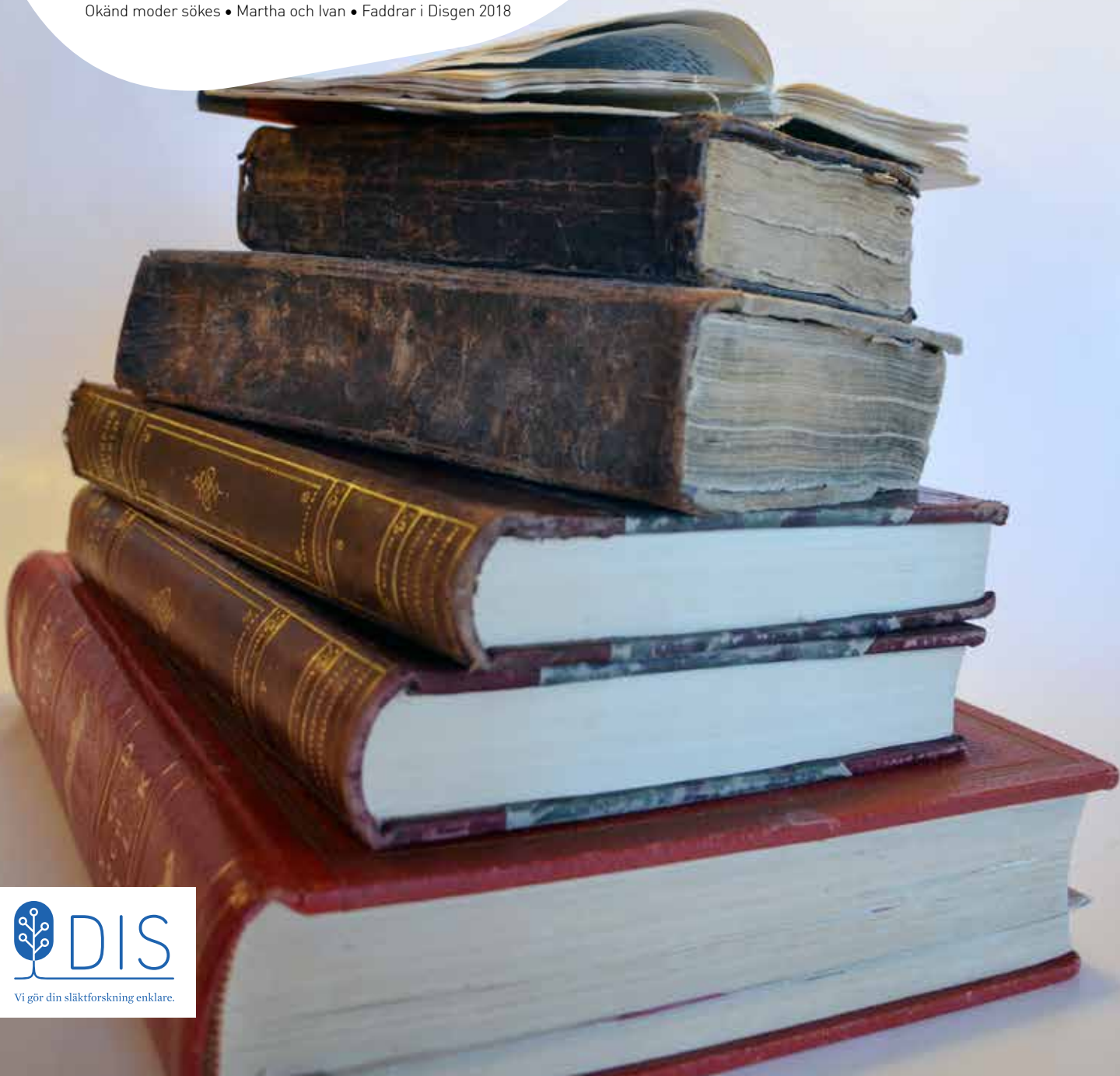

121

Juni 2018

DISKULOGEN

Morfar Fridens minnen • Inmatningshjälp för Disgen • Farmors syster Betty • Släktöversikten – en helt ny vy! • P O Bergman in memoriam • Stämmer det? • Livet och döden sedda genom dödboken • Prins Jablonsky i Tornedalen • Disgen för nybörjaren • Okänd moder sökes • Martha och Ivan • Faddrar i Disgen 2018

Vi gör din släktforskning enklare.

Innehåll

Ledaren	3
Kort & Gott	4
20 år i Släktforskarstugan	5
Disgen för nybörjaren	6
Livet och döden i dödboken	9
Stämmer det?	11
Farmors syster Betty	12
Släktöversikten - en ny vy!	15
Martha och Ivan	16
Macspalten	19
DNA-krönika	20
Per-Olov Bergman	21
Morfar Fridens minnen	22
Inmatningshjälp för Disgen	24
Prins Jablonsky i Tornedalen	26
Faddrar i Disgen 2018	31
Okänd moder sökes	32
Medlemsbutiken	37
Insändare	38
Avlidna Dis-medlemmar	39
Funktionärer	40
Regionföreningarna	42

21

Per-Olov Bergman.

VÄDERPROGNOS: NÄR ni läser detta har det börjat regna. Hoppas jag. Maj blev ju ovanligt varm och solig, och den oförtröttlige Carl-Olof Sahlin som varje månad sammanställer resultatet från de lika oförtröttliga Disbyt-ombudens arbete och därigenom åstadkommer den databas som sedan blir sökbar i Disbyt, kunde rapportera att mängden bidrag under maj månad endast var hälften jämfört med april. Inte helt oväntat eftersom släktforskning brukar vara lite av en säsonsaktivitet.

Andelen medlemmar i föreningen som har skickat in ett utdrag till Disbyt är runt en tredjedel och har varit så en längre tid. Två tredjedelar av medlemmarna går alltså miste om en stor fördel med Disbyt, nämligen träfflistorna som man får när man skickat in ett utdrag. Skickar man in på nytt får man nya träfflistor, alltså lönar det sig att hålla sitt Disbyt-bidrag uppdaterat. Eftersom jag själv inte har uppdaterat på flera år lovar jag härmed att skicka in ett uppdaterat utdrag under juni, oberoende av väder.

Disgen 2018 blev tillgängligt i april, som nog bekant. Det blev också rätt bra fart på försäljningen, och hittills har cirka 2500 medlemmar uppdaterat. Det kommer snart (månadsskiftet juni/juli) en uppdatering med främst felrättningar och de av er som har som princip att alltid vänta tills det kommit en felrättningsutgåva kanske vill prova nu!

Dispos, en av föreningens mest underskattade tjänster, nämnde jag i förra ledaren, plus att vi tagit upp det i ett par av nyhetsbrev på sistone. Jag ser i webbstatistiken att användningen har ökat, tydliga pucklar kan urskiljas och det tyder ju i alla fall på att några läser ledare och nyhetsbrev! Jag hoppas att många av er tycker att det är ett nyttigt verktyg – om inte hör gärna av er i Dis Forum så att vi får reda på vad som kan förbättras. Det pågår viss nytutveckling men när den är klar är för tidigt att säga.

För övrigt hoppas jag alla får en skön och lagom varm sommar!

Daniel Berglund
Ordförande

Diskulogen med Släktforskarnytt är medlemstidningen för Föreningen Dis: Föreningen för datorhjälp i släktforskningen.

KONTAKT & AVGIFT
Föreningen Dis
Gamla Linköping
582 46 Linköping
Telefon: 013-149 043
dis@dis.se, www.dis.se
Medlemsavgift: 180 kr per år.
Famijemedlem: 90 kr per år.

KANSLI & FORSKARSTUGA
Hovslagaregatan 3
Gamla Linköping
Öppet måndag-torsdag kl 9-16.
Kansliet har lunchstängt kl 12-13.
Telefontid:
Måndag-torsdag kl 9-15.
Ring gärna innan besök!

KANSLISTER
Marie Andersson
Helena Carlsson

REDAKTÖR
Anna Linder,
diskulogen@dis.se
Burliden 7, 937 92 Burträsk
070-2294804

ANNONSERING
Kontakta redaktör
Anna Linder

ANSVARIG UTGIVARE
Daniel Berglund

LÖSNUMMERPRIS: 30 kr

UPPLAGA: 22 500 exemplar

ISSN: 1101-3826

UTGIVNING: 4 gånger per år

TRYCK: Sandvikens Tryckeri

Bli medlem via Dis webbshop, shop.dis.se, eller kontakta Dis kansli.
Information om hur Dis hanterar dina personuppgifter hittar du på www.dis.se/personuppgifter.
Adressändring anmäls via vår självservice, www.dis.se > Kontakt > Självservice, eller till Dis kansli.

Kort & Gott

Ny historiepodd

Förlaget Historiska Media satsar och breddar sin verksamhet genom podcasten Historia Nu. Varje vecka sänds nya samtal om historiska händelser och personer samt aktuell forskning. Programledare är Urban Lindstedt, historiekunnig journalist.

– Vår ambition är att göra historien levande för lyssnarna och att förmedla aktuell forskning, berättar förlagschef Erik Osvalds.

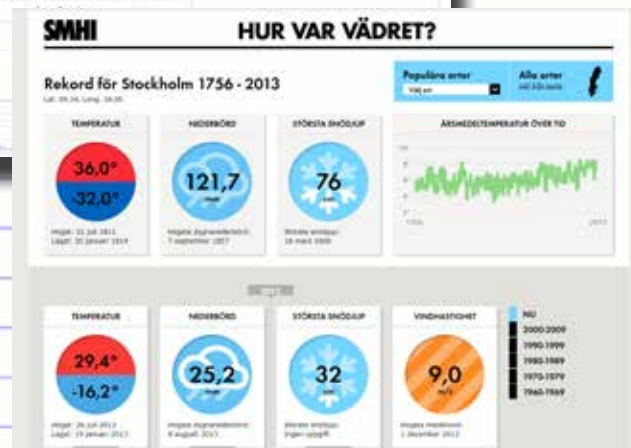
www.historia.nu

Småländska domböcker

Sök och läs domböcker från Sunnerbo härad, Kronobergs län, på Sunnerbo.nu. Du kan även skriva av och dela med dig av domboksavskrifter från häradet. De som står bakom webbplatsen delar generöst med sig av sina avskrifter. Målet är att samla kompletta domboksavskrifter där uppgifter enkelt kan hittas.

www.sunnerbo.nu

Historiskt väder

MED RÄTT söktermer kan du se vilket väder det var på en specifik plats, ett visst datum under 1900-talet och framåt. WolframAlpha har bäst vädertäckning för USA, Kanada och Storbritannien, särskilt när det gäller första halvan av 1900-talet. Exempel på sökningar är "weather june 15, 1956 london, uk" och "weather june 15, 1986 stockholm".

Se samlad väderstatistik för 15 orter i Sverige på SMHIs webbplats *Hur var vädret?* Medelvärde för temperatur, nederbörd och snödjup redovisas för varje månad. Statistiken täcker andra halvan av 1900-talet fram till 2013. Betydligt äldre rekordmätningar visas dock för en del orter.

www.wolframalpha.com
www.hurvarvadret.se

Slutet för Bredbandsbolaget

Det klassiska Bredbandsbolaget, som grundades 1998, går nu helt ihop med Telenor Sverige.

www.idg.se

20 år i Släktforskarstugan

Den 10 maj 1998 invigdes Dis och ÖGF:s gemensamma forskarstuga i Scoutgården. Jubileet firades med Öppet Hus på Kristi Himmelfärdsdagen den 10 maj 2018.

Distansutbildning i Disgen

UNDER FLERA år har vi diskuterat behovet av distansutbildning i Disgen. Många medlemmar bor inte i närheten av där vanliga kurser hålls, kurstiderna passar inte alla, olika handikapp kan begränsa möjligheten att delta, med mera.

Det saknades kursmaterial för att hålla Disgen-kurser på distans. Då Dis-Filbyter redan tagit fram ett kurskompendium för självstudier krävdes bara ett komplement som förklarar för distanseleven hur han/hon ska använda kompendiet och skicka in svar,

det vill säga säkerhetskopior. Det behövs även lärare/handledare som kan rätta svaren och hjälpa distanseleven.

Kurskompendiet delas in i åtta insändningsuppgifter. Avsnittens längd bygger på erfarenhet av tidigare lärarledda kurser. Förra vårens testpiloter ställde frågor under kursen så att vi kunde förbättra kurskomplementet. I höstas började vi med våra första distanskurser. Under våren har vi haft åtta handledare/lärare som hjälpt elever runt om i landet.

Kontakt mellan elev och handledare har skett i första hand via e-post, eller

med telefon och TeamViewer. Eleven skickar en säkerhetskopia via e-post som handledaren kontrollerar. Hitas något fel får eleven en förklaring om hur man kan rätta felet. Vid nästa insända säkerhetskopia kontrollerar handledaren elevens rättelse. Elever och lärare har varit mycket nöjda med distansutbildningen. Nu fortsätter vi med Disgen 2018. Distanskursen kan bokas via Dis eller Dis-Filbyters hemsida.

BERTIL LINDQVIST

Läs om annan distansutbildning på sidan 7.

Disgen för nybörjaren

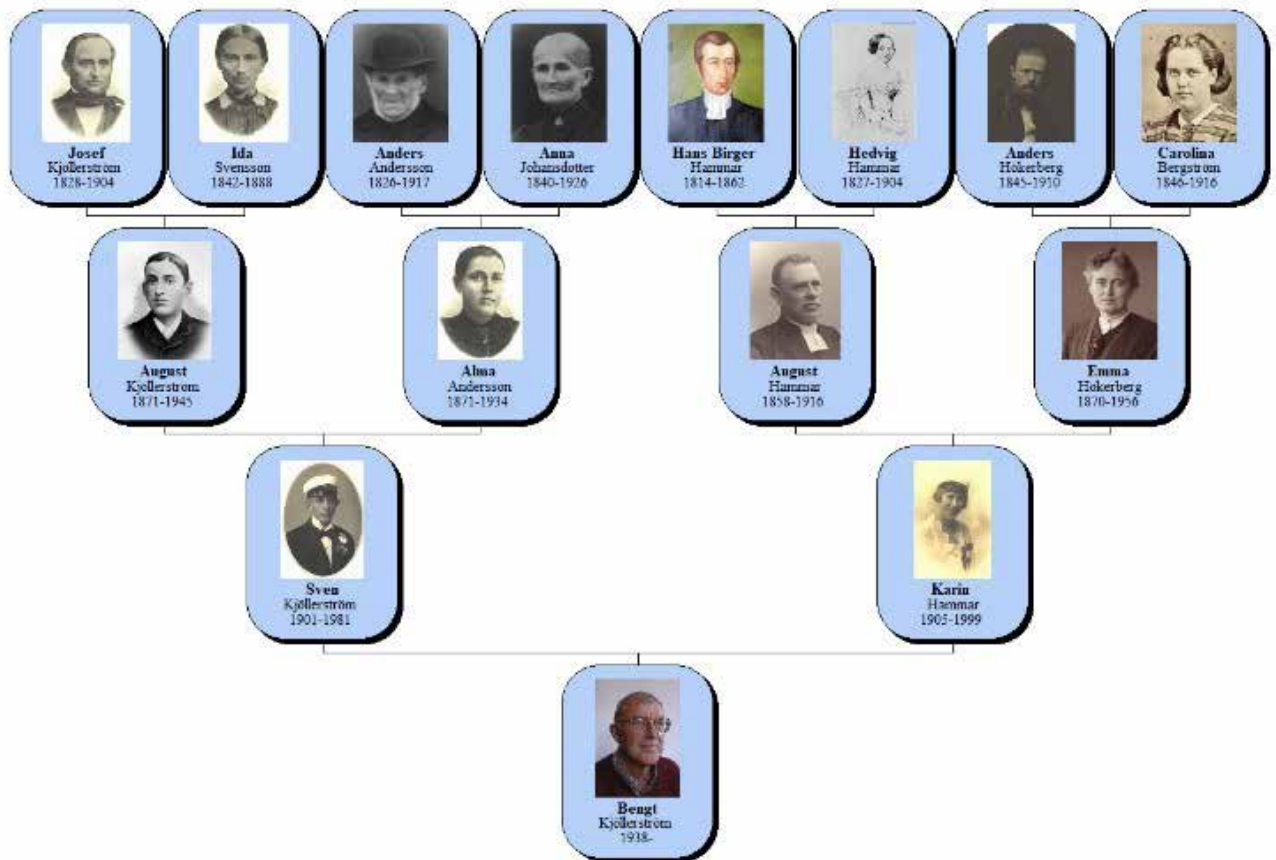

Bild 1. Min antavla gjord med Disgen 2018.

Släktforskning är som en farsot. Det är lätt att bli smittad och blir du drabbad kan du se fram mot många timmar med spännande upptäckter. Det tar lång tid och det är svårt att få sjukdomen att gå över. Men du har roligt mest hela tiden.

BÖRJA MED att intervjua de äldsta i släkten! Uppgifterna i kyrkoböckerna kommer att finnas kvar länge och de blir allt enklare att få tag i. Därför är det viktigt att börja med dina äldsta nu levande släktingar, de sitter ofta inne med unik information. Men vi vet inte hur lång tid vi har på oss. Vi är många som ångrar att vi inte tagit vara på den möjligheten i tid. I dag är det ju enkelt att intervjua och samtidigt spela in ljud eller video. En redigerad video kan du sedan lätt lägga in i ditt släktforskningsmaterial.

Vilket mål har du?

Några strävar efter att finna så många ättlingar som möjligt till ett visst anpar, andra strävar efter att komma så nära Adam och Eva som möjligt. Jag tycker att man ska sätta lite enklare mål för sin släktforskning såsom att göra en antavla med bilder (se bild 1) eller en liten släktbok till barnbarnen. Resultatet kan du skriva ut och dela ut till dina släktingar. Det är värdefulla presenter för de inblandade. När andra får reda på ditt intresse aktiverar du dem att fundera över om de har bilder och uppgifter om dina anor i sina gömmor på vinden. Kanske något som kan vara av intresse för dig.

Hur gör jag?

För att enkelt kunna redovisa sin släktforskning på olika sätt är det bäst att använda ett släktforskningsprogram. Disgen är ett utmärkt program och efterhand som du lär dig mer om det kommer du att upptäcka många möjligheter för att redovisa ditt resultat på ett tilltalande sätt.

Det enklaste är att börja med att registrera dig själv och din närmaste familj, då du ju redan vet de flesta uppgifterna. Har du inte testat Disgen tidigare vill jag föreslå att du gör det idag och ser hur enkelt det är att komma igång och få fram en antavla. Hämta Disgen på www.dis.se/disgen och installera det. Du kan använda programmet gratis i 30 dagar. När programmet startar och du hälsas välkommen kan du direkt klicka på Skapa din första person, och börja registrera dig själv. Samma val finns i programmet under menyalternativet Skapa.

Man behöver inte fylla i alla uppgifter på en gång. Du kan alltid gå tillbaka och registrera mer när du har fått fler uppgifter. När du har matat in dina närmaste kan familjeöversikten se ut som bild 2. Har du lagt in foto på dina anor kan du sedan skriva ut den som bild 1 visar. Vill du göra antavlan lite stiligare kan du be en fotofirma skriva ut den.

Kom igång med Disgen

Disgen är ett registerprogram, det betyder att dina uppgifter sparas så snart du trycker på OK i en dialogruta. Det är utvecklat av släktforskare för släktforskare. Disgen har många funktioner, men du behöver inte använda alla för att komma igång. I programmet kan du alltid trycka på F1 för att få hjälp. Vill du veta mer finns en ständigt uppdaterad handledning på webben. Där finns också ett avsnitt om hur du kommer igång. På menyraden i Disgen hittar du handledningen under Hjälp > Disgen handledning. Ta för vana att konsultera handledningen när du ska göra något nytt el-

ler inte vet hur du ska göra. Handledningen uppdateras hela tiden.

Gå på kurs

Vill du lära dig mer och få tips av andra, är det bra att gå en kurs. Dis regionföreningar ordnar olika kurser på många platser i landet. På en kurs lär man sig ofta mycket av de övriga deltagarna.

Bor du inte i närheten av en ort där det finns en nybörjarkurs eller om tiderna inte passar finns min distansutbildning *Kom igång med Disgen 2018*. Här kan du studera i din egen dator och i den takt som passar dig. Distansutbildningen är gratis och du hittar den på <http://u3m.se/KigDisgen2018/>.

Ibland är allt inte så enkelt och du hittar kanske inte lösningen på ditt problem. Då finns hjälp att få av Dis faddrar. Du kan ställa din fråga direkt till faddern och får oftast omgående hjälp. Ibland klarar vi faddrar inte att lösa ditt problem på stubben, men då återkommer vi med förslag till lösning efter någon dag. En lista över faddrar finns på www.dis.se/fadderlista. Vänd dig till din närmaste fadder. Hjälp är helt gratis.

Källor för forskningen

Den säkraste källan anses kyrkoböckerna vara och idag finns de på nätet så det är enkelt att få tag i dem. Sedan är det en annan sak att prästernas handstil varierar från ren skönskrift till oläsliga kråkfötter. Min fars generation fick resa runt till de olika arkiven och läsa i de riktiga böckerna, medan vi får nöja oss med bilder av dem. I gengäld kan vi läsa dem hemma på

Bild 2. Så här ser min familjeöversikt ut i Disgen 2018.

vår dator. På Riksarkivet finns bilder på kyrkböckerna som bygger på de filmer mormonerna gjorde på 1950-talet. Du kan nu gratis läsa alla böckerna i Digitala Forskarsalen på Riksarkivet, www.sok.riksarkivet.se/digitala-forskarsalen. En modernare variant med bilder i färg och med ny teknik finns på Arkiv Digital, www.arkivdigital.se. Här måste du dock ha ett abonnemang som kostar en slant.

Föreningen Dis medlemmar har bidragit med sin forskning till ett stort register, Disbyt, där mer än hälften av de svenskar som levde under 1600-, 1700- och 1800-talen finns med. Chansen är stor att du där kan finna några av dina anor. Genom att sända in ditt eget utdrag får du tillgång till ännu mer information i Disbyt.

Jag har lärt känna släktforskare som ett generöst släkte som mycket gärna delar med sig av sina kunskaper. För att ta del av denna godispåse är det viktigt att man talar om att man finns och vad man är intresserad av.

Hembygdsföreningarnas skatter

I min fars hembygdsförening hade man gjort en tjock bok om församlingen genom tiderna med förteckning över alla hemman och deras ägare.

På en semesterresa tittade vi in hos en hembygdsförening där min svärfars farmor hade verkat. Bland alla

gamla böcker och handlingar hittade vi det som sen visade sig vara hennes fotoalbum och vi fick ansikten till fler anor. Samtidigt fann vi en rekonstruktion av församlingens kyrkböcker som brunnit upp. Det kändes som högsta vinsten.

Sista skriket

I dag är DNA-släktforskning verkligen inne, men också i sin linda. I framtiden kan det kanske bli möjligt att få reda på våra anors hårfärg eller

om de var musikaliska. Kanske ger DNA-resultatet möjlighet att sätta mer kött på de magra benen som släktforskningens grunddata har. Själv fick jag ett bra tips: "Vill du ge dina barn och efterkommande något ska du toppsa dig för att ta fram ditt DNA". Jag följde rådet och nu börjar en helt ny värld öppna sig. I Disgen finns redan stöd för DNA-släktforskning. ▣

Bild 3. X-träffsantavlor skapade i Disgen 2018.

Livet och döden sedda genom dödboken

EFTERSOM JAG har haft mycket nytta av databasen *Sveriges dödbok 1901–2013* (version 6) ville jag gärna dra ett par strån till stacken i Släktforskarförbundets projekt "Namn åt de döda" inför den nya utökade utgåvan, som ska ta sin början redan 1860. Uppgiften är då att i ett Excelark registrera alla som dött i en viss församling under åren 1860–1900. Man utgår från församlingens dödböcker och kompletterar med uppgifter från husförhörlängderna. För min del fick det bland annat bli Onsala församling, där jag råkar ha en liten rotträd.

Exemplet Onsala 1860–1900

Jag har alltså gått igenom kyrkböckernas uppgifter om drygt 2000 människor som dog på Onsala under åren 1860–1900. Det kommer förhoppningsvis att underlätta för den som släktforskar om någon av dem. Men materialet har mer att berätta, inte bara om enskilda individer. Det kan belysa tillvaron för kvinnor och män på Onsala, bara genom att man sammanställer data som redan är inmata- de. Det är inte släktforskning, snarare lokalhistoria, men historia behövs ju för att ge en bild av de enskilda livs- öden man har i sin släkt. Mormors farfars mor, levde hon som alla andra omkring sig, eller avvek hon i något avseende?

Om Onsala i korthet

Onsala är en halvö utanför Kungs- backafjorden i Halland, kanske mest berömd för kaparkaptenen "Lasse

i Gatan" och i modern tid för Råö rymdobservatorium. Trakten har va- rit bebodd sedan stenåldern, namnet kommer av Oden. Folket där utveck- lade under 1700-talet en framgångs- rik kombination av rederiverksamhet, långväga handelssjöfart och jordbruk. Välståndet syns fortfarande i ett antal så kallade kaptensgårdar, som var sin tids och sin orts motsvarighet till de linodlande hälsingeböndernas presti- gebyggen. Framgången fick dock ett hastigt slut, när långseglingen kon- kurrerades ut av ångfartygen under andra halvan av 1800-talet.

Vad levde man av?

På Onsala har man levt mycket nära havet. Bland dem som fått en yrkesbe- teckning i dödboken 1860–1900 finns 360 sjömän (inklusive styrmän och kaptener) i handelsflottan, 16 båts- män inom krigsflottan, 11 kustroddare och kustvakter inom tullväsendet, 8 personer inom lotsväsendet och 7 som skött fyren på Nidingen, det vill säga drygt 400 personer som var sys- selsatta på eller av havet. Fiskare då? En enda! Det var väl helt enkelt så att "alla" fiskade till husbehov, så att det inte behövdes några särskilda yrkes- män.

Inom jordbruket hittar man 105 åbor/hemmansägare, 11 arrendato- rer/hälftenbrukare, en godsägare och tre torpare – förutom att många av sjöfolket förstås också odlade. Som arbetare/drängar står 110 personer, som piga 30. Fast "piga" står bara om kvinnor som är ogifta när de dör – säkert fanns det många fler som ar-

betade som pigor under en tid av sitt liv. Några få hantverkare: skomakare, mjölnare, smed, snickare, skräddare och murare, sammanlagt 17 personer. Två grosshandlare och nio personer inom detaljhandeln. Kyrkan "bidrar" med två präster, två kyrkvaktare och en organist, skolan med tre lärare. I övrigt är det inte mer än en person per yrkesbeteckning: bokhållare, fjärdingsman, ingenjör, riksdagsman, studerande. Läger man ihop alla som inte direkt har med sjön att göra får man ihop 300 personer, alltså långt färre än sjöfolket.

De här siffrorna beskriver inte ar- betskraften, utan yrkesbeteckningen när människan dör. Då har många hunnit bli så gamla att det står "inhy- ses" eller "fattighjon" i stället för det yrke de kanske en gång hade. Men siffrorna visar i alla fall det stora bero- endet av havet.

Vad dog man av?

Tyvärr är dödsorsaken mycket sällan angiven i de äldre dödböckerna just på Onsala. Men drunkning ansågs tydligen värt att notera, liksom om personen dog utanför socknen. 1870 personer dog på land i Sverige, 147 dog utomlands (de allra flesta sjöfolk, några mer eller mindre tillfälliga emi- granter), 48 drunknade nära Onsala eller åtminstone i svenska farvatten. Också av dem var de allra flesta sjö- män, även om en ung flicka drunkna- de "under badning". Nästan var femte man dör således utomlands eller i ha- vet. Av de sjömän som rapporterats döda är sju pojkar under 18 år.

Till detta ska läggas alla som förts upp under *Sjömän och andra personer som öfvergifvit riket och icke under flera år låtit höra af sig*. På de fyrtio åren 1860–1900 är de över 400 personer, de allra flesta sjömän – alltså lika många som de sjömän som finns i dödboken! Då och då händer det att en person från den där listan dyker upp igen, någon gång kommer ett meddelande om att personen har dött, men om de flesta får man aldrig veta något. De kan vara döda utan att någon meddelat det, de kan leva på land på en annan kontinent och inte bry sig om hemlandet, de kanske seglar vidare på andra skepp medan åren går. En handfull står som gifta, de flesta är ungar.

Hur länge levde man?

Under de här åren föddes betydligt fler än som dog på Onsala – fram till ungefär 1890 rådde ett stabilt födelseöverskott, sammanlagt över 500 personer. Men barnadödligheten var stor. Det var framför allt de två-tre första åren som var farliga, och allra mest för pojkarna. 278 barn dog innan de fyllt ett år, och de som dog under de första fem åren var lika många som under de följande 33 åren.

Att vara ung man från Onsala var tämligen livsfarligt. Sjömansyrket innebar ju stor risk för drunkning och andra arbetsolyckor, liksom för dödliga sjukdomar i andra delar av världen (gula febern skördade många svenska liv i Syd- och Mellanamerika) men livet på land var förstås inte heller riskfritt. Mellan 15 och 35 års ålder har männen en kraftig överdödlighet jämfört med de jämnåriga kvinnorna, vilket syns som en ”utväxt” åt vänster i diagrammet.

Medellivslängden för kvinnor är hela nio år större än för män (62 respektive 53 år), om man räknar på dem som överlevt barnsjukdomarna och uppnått 15 års ålder. Men det är påfallande många av båda könen som blir

gamla. På den tiden kom döden oftare tidigt i livet, jämfört med idag, men det fanns också goda chanser att bli riktigt gammal. I det här materialet är de äldsta 95 år, men i andra församlingar under samma tidsperiod hittar man hundraåringar och äldre.

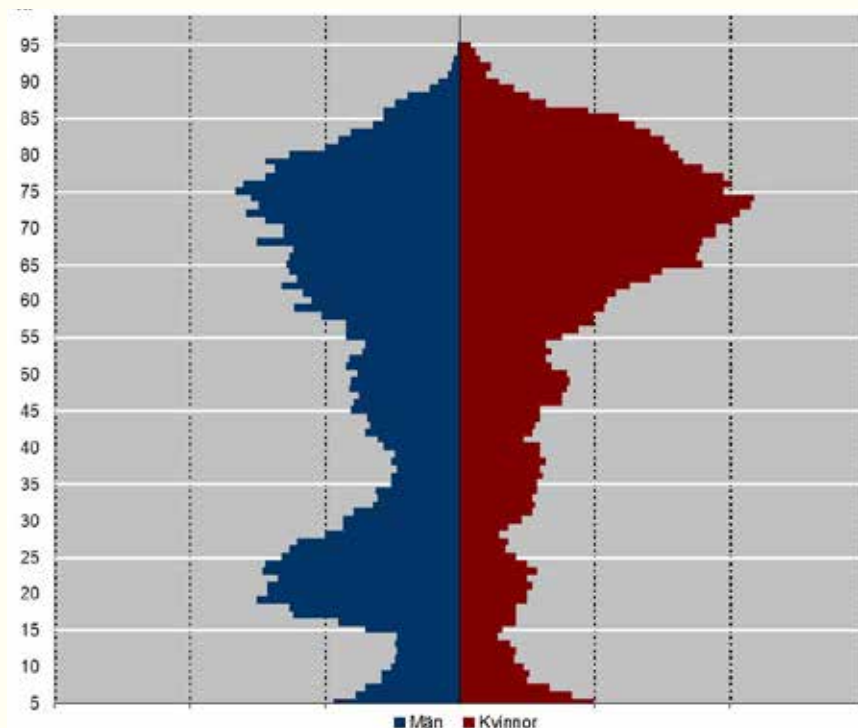
Änkor och faderlösa

Eftersom så många män dog i förtid blev det gott om änkor på Onsala. Det råkar vara exakt lika många män som kvinnor som dör de där åren, om man räknar dem som hunnit bli myndiga, och det är mer än dubbelt så många änkor som änklings. Många har också hunnit vara änkor länge (även om de uppgifterna är mycket ofullständiga) – det är inte ovanligt med kvinnor som blir änkor innan de fyllt 30 år.

Med så många änkor, och dessutom ett antal ”övergivna hustrur” och sådana som levde i osäkerhet om mannen skulle komma tillbaka från sjöresan, vore det inte konstigt om det föddes utomäktenskapliga barn. Jag

har inget annat material att jämföra med, men jag har ändå tittat lite extra på de barn som fått beteckningen ”oäkta”. Under de trettio åren, 1860–1889, föds 4–5 utomäktenskapliga barn per år. 80 procent av dem har mödrar som betecknas qvp (kvinns-person), piga, hemmadotter, det vill säga ”vanliga” ogifta kvinnor i åldrar från 16 till 44. Men i den sista femtedelen finns det nio sjömanshustrur, nio änkor (oftast unga) och fyra i kategorin övergiven hustru, och så fem som står som hustru.

För att hitta de här barnen fick jag läsa igenom födelseboken en särskild gång, men allt det andra har gått att utläsa ur det jag matade in för *Sveriges dödbok*. Inget ont om detta utmärkte redskap för släktforskare, men vad händer i framtiden, när den nya databasen är klar? Med allt jobb som läggs ner på digitalisering och indexering av enskilda individer skulle man önska att det också fanns möjlighet att göra sammanställningar. ▣

Män och kvinnors ålder vid dödsfallet (rullande femårsmedelvärden). Diagrammet omfattar inte de små barnen (0–5 år).

33	22 Nov 38	Arb. Joh: Olsson	40.8 5	gift
		Höga		

Onsala Fl:2

26	Joh: Olsson	1845	11	22 11 74
27	Albertina	1834 1/2	11 74	

Onsala Al:12

Gift arbetaren Johannes Olsson dör i Högå den 22 november 1874. I dödboken anges hans ålder till 40 år, 8 månader och 5 dagar. Men i husförhörslängden kan man konstatera att prästen av misstag räknat ut hans änka Albertinas ålder, inte hans.

Stämmer det?

Sven Lagerström
lagerstrom.sven@telia.com

NÄR JAG arbetade med dödboken för Onsala 1860–1900 i Släktforskarförbundets projekt "Namn åt de döda" fick jag ganska snart en känsla av att gamle prosten inte var riktigt pålitlig när han skrev i böckerna (förutom att han skrev kluddigt). Att det finns fel i kyrkböckerna, och att de inte alltid stämmer överens sinsemellan, vet väl de flesta släktforskare. Men jag blev nyfiken på hur opålitliga böckerna var, så jag tog mig för att kolla samtliga födelsedatum mot födelseböckerna.

Totalt handlar det om 2070 församlingsmedlemmar som dött under den här perioden. För knappt 69 procent av dem stämmer födelsedatum och födelseförsamling helt och hållet mellan dödbok–husförhörslängd–födelsebok. Hur står det till med de andra 31 procenten?

Under ett par årtionden struntade prästen oftast i att föra in barn som dog i späda ålder (ända upp till 10 månader) i husförhörslängden (HFL), där fattas således 63 små barn. Ytterligare tre personer saknas i HFL (en intagen på hospital, två förmodligen

hörande till fattighuset). 41 fall har jag inte kunnat kontrollera, för att det helt saknats uppgift om födelseförsamling eller att uppgiften varit för otydlig ("Tyskland", "Göteborg", "Roslagen"), eller så saknas födelseboken för angivet år i angiven församling.

Men i 280 fall har jag letat i födelseboken utan att hitta någon post som stämmer. Ibland har jag visserligen hittat personer som skulle kunna vara de rätta, men datum eller någon annan uppgift avviker lite väl mycket, så det skulle behövas djupare grävande för att bekräfta det. I 255 andra fall känner jag mig ganska säker på att jag har hittat personen på ett annat datum, i ett par fall i en annan församling än den angivna. Om jag summerar får jag således 537 personer där husförhörslängden enligt min mening anger fel födelsedata, det vill säga så mycket som var fjärde uppgift är fel! Även fel (eller inget) döddatum i HFL förekommer, i drygt 50 fall.

Jag vet inte hur Onsala står sig i jämförelse med andra församlingar, men nog var tillförlitligheten hos husför-

hörslängden sämre än jag hade väntat mig. Nu är förstås felena olika stora – i många fall handlar det bara om någon dag hit eller dit. Men fel på en siffra i år eller månad är vanliga, liksom fel på 10 månader för att en etta har kommit till eller fallit bort. Ibland har någon kastat om dag och månad, så att datum blir 6 mars i stället för 3 juni, då och då har man läst fel mellan 4–7, 4–9, 4–11, 3–5 och så vidare. Ett återkommande fel är en förväxling mellan 13 och 30 – jag gissar att man har varit två personer som hjälpts åt, en har läst högt ur en bok och den andra har skrivit in i en annan. Då är det lätt att höra fel på trettonde och trettionde. Mer udda fel uppstår när prästen hämtat en del av ett datum från fel rad i boken, till exempel från make/makas födelsedag. Och till somliga fel har jag inte kunnat komma på någon förklaring alls.

Nå, vad drar jag för slutsats av detta? Den vanliga – man bör helst kontrollera mot flera källor när man släktforskar. Och ta inte för givet att det som kommer att stå i nya Sveriges dödbok verkligen stämmer! ▣

Farmors syster Betty

MIN FARMORS yngsta syster, Betty, växte upp till en vacker ung kvinna på den gård i Ramsås, Ålems socken som sjuttiofem år senare blir mitt föräldrahem. Hennes äldre ogifta syster Amanda flyttar år 1879 till gården Björnhammar i Österåkers kommun, Stockholms län för att tjäna som piga. Där arbetar också brodern Johan Peter som dräng. Han emigrerar senare till Amerika. I Stockholms Stadsarkiv har jag kunnat följa hur Amanda arbetar som piga på flera platser innan hon får tjänst, förmodligen i köket, på Danvikens hospital. Det måste ha varit Amanda som lockar Betty till Stockholm i slutet av 1887 och hon får också arbete på Danviken. Betty stannar bara ett år och åker hem i december 1888. Anledningen är att hon skall gifta sig.

Fästmannen är sjökaptenen Ernst August Dahlberg, som är född i Stockholm men uppvuxen i Nyemåla, Ålem. Hans far, som var polisöverkonstapel i Stockholm, dog i TBC endast trettioett år gammal. Ernst mor är född och uppvuxen i Ålem. Hon flyttar hem till Nyemåla och gifter om sig. Den 2 februari 1889 gifter sig Betty och Ernst och i december samma år föds dottern Beda Alexandra. I kyrkböckerna kan jag följa hur Betty fram till 1904

föder sammanlagt åtta barn. Mannen är till sjöss. Då han under vintern är hemma avlas ett nytt barn.

Den 27 november 1908 dör Betty, endast 39 år gammal, på ett fruktansvärt sätt. Hon tar livet av sig genom att kasta sig framför tåget i Kalmar. I Kungliga bibliotekets tidningsarkiv kan jag via nätet läsa om händelsen i Tidningen Kalmar. Artikeln är detaljerad och jag känner både sorg och obehag. Det är tidigt på morgonen när Betty lämnar hemmet och går mot vägövergången strax före Kalmar västra station. En grindvakt observerar hur hon går över stora vägövergången och går tillbaka och passar på tåget. Hon blir ögonblickligen dödad. Kvinnan är snyggt klädd och ganska korpulent. Tidningen återger initialerna i hennes vigselringar. Den olyckliga kvinnan är Betty Dahlberg men orsaken till den hemska gärningen vet man inte. I tidningen står det att hon är gift med sjökapten Dahlberg och att hon efterlämnar åtta barn, den äldsta 18 år.

Vilken förskräcklig händelse för familjen och i första hand barnen. Maken är sedan den 5 mars på sjöresa. Först när han kommer hem får han veta vad som hänt. Något som förbryllar mig är att Betty och Ernst dagen innan han går till sjöss, alltså den 4

mars 1908, upprättar ett testamente "som stadgar att den av makarna som överlever den andra, skall utan hänsyn till intrång av bröstarvingar, äga all boets egendom såväl fast som lös." Det blir inte så, utan fadern löser ut barnen med förmyndarens medgivande. Var det en slump att testamentet skrevs just då? På den frågan har jag inte hittat något svar.

Min pappa, som är 12 år när detta händer, berättar för mig då jag är i tonåren, att hans moster Betty kastade sig framför tåget. Utan att jag behöver fråga varför, säger han: "Hon gjorde det därför att hon hade en annan".

Jag tycker det låter hemskt och vill inte höra honom berätta mer. Min kusin har genom sin mamma fått veta att de mindre barnen en tid bodde i min farmors familj. Bettys far Carl, flyttade när han blev änkling 1906 till Kalmar. Det hade förmodligen samband med att dottern med familj bodde där. Han dog år 1913, gammal och dement.

Jag vände mig till Landsarkivet i Vadstena för att få veta mer. Där finns inga uppgifter i fallet Betty Dahlberg vare sig i Rådhusrättens handlingar, polisförhörsprotokoll eller bilagor till dödboken. Inte heller någon uppgift om att barnen omhändertogs av de sociala myndigheterna.

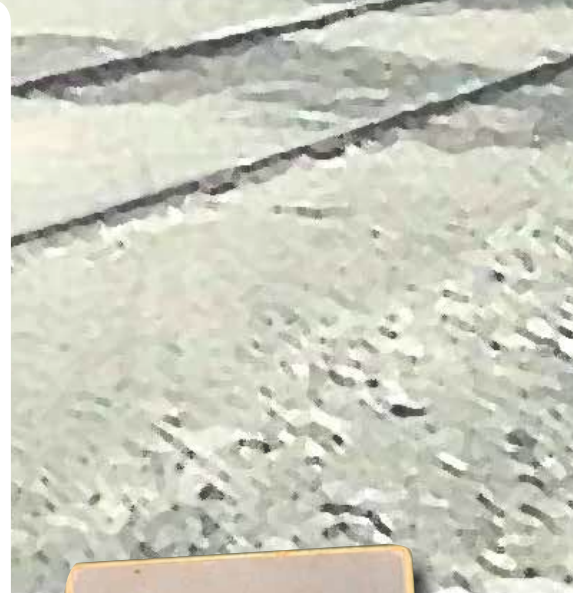
Det jag vet är att alla barnen, utom den näst yngsta, en efter en reste till Amerika när de blev stora nog. Först emigrerade den äldsta, Beda Alexandra, redan ett år efter moderns död. Den yngste, Ernst Villy Henry, reser 1926. Det ser ut som om bara ett av syskonen på äldre dagar återvänder till Sverige och bosätter sig i Göteborg. Det är Ernst Hilding Cyrus som dör 1980.

I det digitala, globala släktforskningsprogrammet Ancestry upptäckte jag att det fanns amerikaner som i sina släktträd har med namnet Ernst August Dahlberg. Det visar sig vara samma person som jag registrerat. Jag kontaktade först släktforskaren Virginia Yeoman, vars make är barnbarn till Bettys dotter Siri Ester Dahlberg. Virginia skrev att deras släktberättelser handlade om att Siris pappa var en sjökapten som försvunnit till havs. Hon hade inte kunnat verifiera detta och visste inte om det stämde eller inte. Sanningen är en helt annan. Ernst August gifte så småningom om sig och fick en dotter. Han dog på landbacken 1936 i Nyemåla. Inte heller visste Virginia om att Siri, när hon emigrerade, lämnade en späd dotter kvar i Kalmar. Det ser inte ut som att hon hade kontakt med sitt barn därefter. I ett

par testamenten, som jag rekvirerat kopior av, står Siri som avliden. Hon sopade undan spåren efter sig i Sverige och började ett nytt liv.

En annan ättling som jag på samma sätt fått kontakt med är William Dahlberg, barnbarnsbarn till Bettys son Eric Hilmer Dahlberg. Han skriver att han är mycket tacksam för den information jag lämnat, även om den är sorglig. Han berättar att namnet Eric getts till efterföljande generationer i hans familj.

Jag är glad att jag kunnat delge ättlingarna i USA en del av sanningen om en tragisk historia som sopats under mattan i mer än hundra år. Men frågan varför Betty valde att begå självmord är fortfarande obesvarad. Inom den närmaste släkten talade man om att hon haft en otrohetsaffär som fått konsekvenser. Men hur var det med Ernsts trohet i olika hamnar? Samlivet kan inte ha varit lätt i en tid då ordet äktenskapsrådgivning inte var uppfunnet. Betty hade all anledning att vara rädd för omgivningens fördömanden. Förmodligen hade hon inte heller någon att vända sig till i sin desperata situation. ▣

Systrarna Betty och Amanda.

Släktforskdagarna

1–2 september 2018 i Växjö

TEMA: MIGRATION

*Välkommen
till Växjö!*

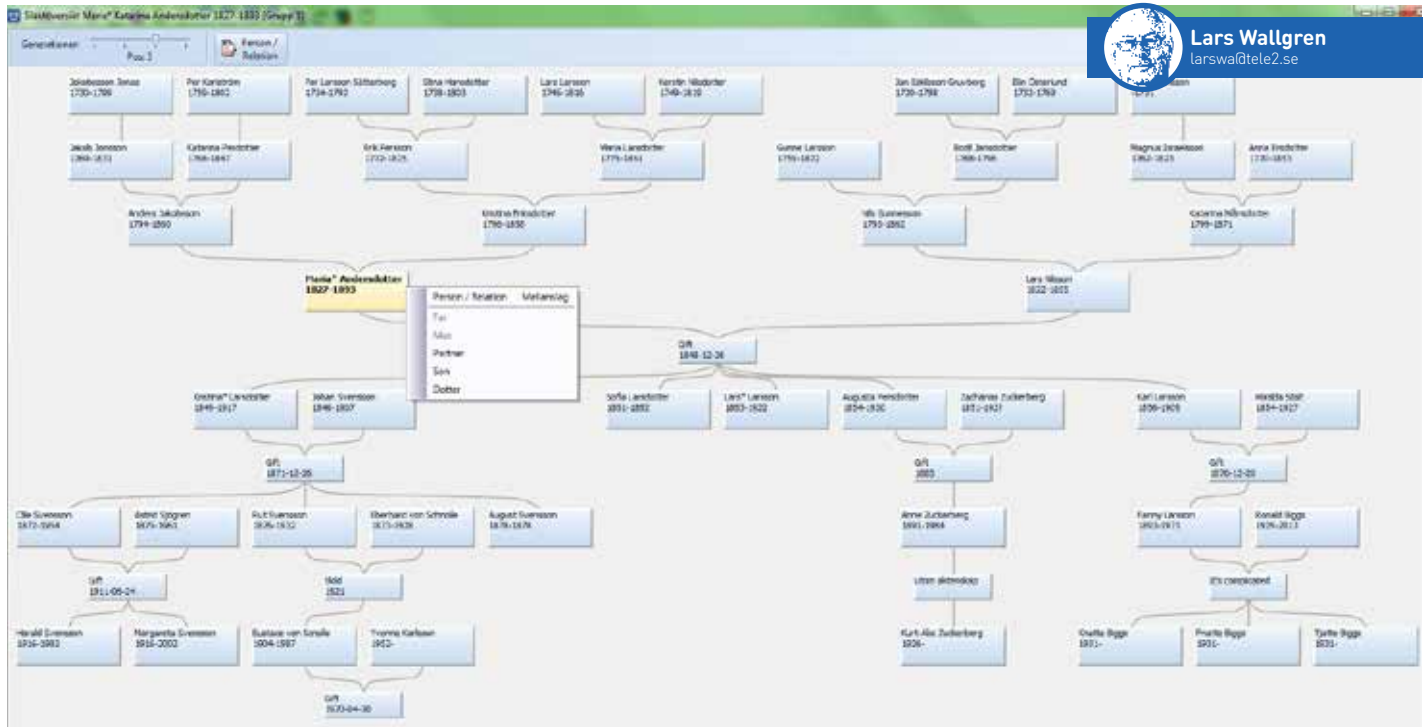
Välkommen till Vilhelm Mobergs, Elin Wägners och Pär Lagerkvists stad, Esaias Tegnér's boplats och Carl von Linnés skolstad, sätet för Utvandarnas hus och Emigrantinstitutet!

Välkommen till Smålands hjärtland! Växjö var redan för 1 000 år sedan ett centrum just där vägarna strålade samman. Vi är stolta över vår bygd och stad och på senare år har vi fått epitetet "Europas grönaste stad".

Och ännu lever talesättet "Sätt en smålänning på en klippa, och han föder sig!"

MER INFORMATION OM SLÄKTFORSKDAGARNA 2018 – SFD2018@GENEALOGI-KGF.SE | WWW.SFD2018.SE

Lars Wallgren
larswa@tele2.se

Släktöversikten - en helt ny vy!

DISGEN 2018 finns ett nytt gränssnitt, släktöversikten. Det är en helt ny vy där man grafiskt får en översikt över släkten och kan navigera runt i dess olika grenar, obegränsat. Från släktöversikten kan man öppna personöversikten och relationsöversikten. Man kan också, om man så vill, använda släktöversikten för att lägga till nya personer och relationer.

Släktöversikten är dynamisk, den uppdateras alltså automatiskt när man gör ändringar i de andra översiktterna, och när man flyttar sig i släktöversikten uppdateras familjeöversikten och personöversikten.

Det gör att den är mycket praktisk att ha vid sidan när man håller på med en släktgren, den ger god översikt och är enkel att navigera i. Du hittar den genom menyn Visa - Släktöversikt eller genom att klicka på tangenten F9 när du står i en familjeöversikt.

Inställningar och knappar

Släktöversikten är "timglasformad", det vill säga att den visar centumpersonen i mitten och lika många generationer anor och ättlingar uppåt

och neråt. Längst uppe till vänster finns ett skjutreglage som ställer in hur många generationer av anor och ättlingar som visas. Förinställt är att släktöversikten visar tre generationer åt båda hållen. Maximalt antal generationer som visas samtidigt är fyra åt vardera hållet. Det innebär ju faktiskt att man samtidigt kan se nio generationer inklusive centumpersonen.

Visar man en stor släkt där centumpersonen till exempel har flera giften med ett antal barn i varje gifte kan det bli stora avstånd och svåröverskådligt. Då kan det vara klokt att temporärt minska antalet generationer som visas.

Bredvid skjutreglaget finns en knapp märkt Person/Relation. Den öppnar personöversikten eller relationsöversikten för den person eller relation som för tillfället är markerad. Man öppnar även person- eller relationsöversikten genom att klicka på mellanslag, precis som i familjeöversikten.

Navigering

Enklast navigerar man i släktöversikten med piltangenterna.

- Pil uppåt från en person går till föräldrarelationen eller till den vänstra av föräldrarna.
- Pil neråt går till personens gifte eller till närmaste ättling (äldsta barnet).
- Pil höger eller vänster går till närmaste släkting inom samma generation.
- Dubbelklick eller Enter på en person gör den personen till ny centumperson, det blir då den personens anor och ättlingar som visas. På så sätt kan man förflytta sig hur långt som helst även i en stor släkt.

Högerklicksmeny

Vid högerklick på en person eller relation får man fram en meny där man kan välja att öppna person- eller relationsöversikten. Där kan man också välja att lägga till föräldrar, barn eller partner. Man kan alltså, om man så vill, även använda släktöversikten som "arbetsyta" vid inmatning av nya personer och relationer.

Hoppas att ni får mycket glädje och nytta av släktöversikten! ▣

Martha och Ivan

En hundra år gammal historia förenar släktingar på var sin sida om Atlanten och är anledningen till att man knutit vänskapsband och håller kontakten levande från generation till generation.

Bild 1. Ivan och Martha.

DET HÄR är enligt min uppfattning en riktig kärlekshistoria. Jag grundar mina uppgifter, dels på fakta ur kyrkoböcker, dels på släktberättelser samt egna funderingar och reflektioner. Allt är kanske inte helt korrekt, men det gör ju inte berättelsen sämre.

Martha föddes i Bestorp, Vårdnäs socken, 1895 som Märta Elisabeth Björk. Hon var fjärde barnet till livgrenadjären Adolf Fredrik Björk och hans hustru Lovisa.

Ivan föddes i Västra Eneby 1894 som Karl Ivar Karlsson. Han var äldste sonen till statdrängen Karl Ludvig Karlsson och hans hustru Anna.

Jag vet inte så mycket om deras barndom, men Sverige var ett fattigt land då och många unga såg en möjlighet att få det bättre i USA. Många som rest dit tidigare hade också skrivit hem och berättat om hur bra de fått det. Allt var inte sanning då många fick det väldigt svårt där också. Ivar såg nog också en möjlighet att slippa göra värnplikten. Senare förklarade han att för att lyckas i USA var det viktigt att vara beredd att jobba hårt och att inte ta till flaskan, det vill säga inte dricka alkohol. Själv var han hela livet nykterist har jag förstått.

Att år 1913, bara 18 år gammal ta beslut om att följa med Ivar till USA kan inte ha varit lätt för Märta. När de

lämnade Malmö den 18 juli 1913 var Märta troligen redan gravid, men det kanske bara var hon och Ivar som visste.

De kom till USA och Chicago i början av augusti efter en resa med skeppet Olympic, via Esbjerg i Danmark. Det var säkert en äventyrlig resa för ungdomar som aldrig tidigare varit ute och rest.

Ivar fick plats som dräng på en farm och har berättat att han fick börja med att mjölka kor. Han hade aldrig gjort det. I Sverige var det endast kvinnor som mjölkade! Men han var envis och klarade av det även om det tog tid till att börja med.

Märta fick plats som piga/hembiträde men när hennes arbetsgivare förstod att hon var gravid blev hon avskedad och hemskickad till Sverige igen.

Den 3 dec 1913 gifte sig Ivar och Märta i New York innan hon reste. Ensam, bara 18 år gammal, nygift och höggravid. Båten hon reste med gjorde ett uppehåll i Hull i England och där födde hon den lille pojken som fick namnen Johan Ivar, den 22 dec 1913. Man kan förstå hennes mödosamma resa hem med tåg från Göteborg till Linköping och sedan vidare mot Bestorp utan att kunna meddela sig med föräldrarna för att bli mött vid stationen. Ivar hade skrivit och berättat om orsaken till att hon måste åka hem

men kanske kunde man inte veta exakt när hon skulle vara framme i Bestorp. Hon kom med sista tåget till Bestorp dagen före julafton och fick säkert gå den sista biten hem. Hon hade ju fött barn bara två dagar innan och nu hade hon äntligen kommit hem. Hon måste ha varit totalt utmattad.

Även om både hon och barnet säkert var välkomna och togs om hand på bästa sätt så levde den lille pojken bara till den 11 januari 1914. Enligt Märtas syster Ester såg han ut som en liten apa. Han var med all säkerhet alldeles för tidigt född. Han blev begravd på Vårdnäs kyrkogård. Inte i en egen grav utan den lilla kistan sattes ned i den första grav som grävdes utan några anteckningar på vilken plats.

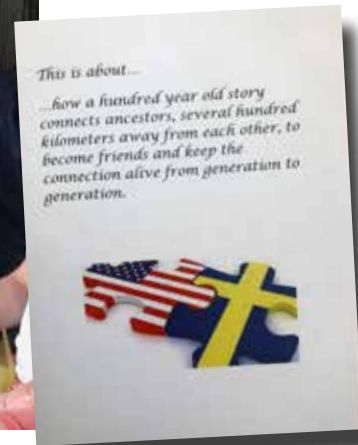
Enligt vad man kan utläsa av kyrkböckerna blev Märta kvar hemma hos föräldrarna till den 27 jan 1915. Hon behövde säkert den här tiden för återhämtning både fysiskt och psykiskt. Ingen kunde ana att de aldrig mer skulle ses. Ivar och Märta brevväxlade säkert flitigt under tiden men postgången var ju inte snabb då breven skickades med båt. När hon skrivit att de fått en liten son var han säkert både död och begravnen innan brevet nådde Ivar. Nästa brev måste ha chockat honom.

Men i jan 1915 gav hon sej alltså iväg igen på ytterligare en resa ensam över

Foto: Yvonne Hjorth

Bild 2. Arnes söner, Dean och Dwigth, är väldigt angelägna om att vi håller kontakten. De älskar Sverige och kommer säkert hit igen om de orkar.

Atlanten när Ivar hade jobbat ihop pengar till en ny biljett till henne.

Lyckan var säkert stor när de återförenades och kunde bli en familj igen, nu som Ivan och Martha Carlson. Den dröjde ju sen bara till den 26 dec samma år innan Arne föddes. Sedan kom Elsie och Doris ganska snart. Men redan 1928 dog Martha och lämnade Ivan ensam med tre små barn och en farm att sköta. Än en gång var han tvungen att skriva brev till Marthas föräldrar. Nu för att berätta att deras dotter inte levde längre. Det var säkert mycket svårt för honom.

I hemmet i Iowa talades svenska så de två äldsta barnen, Arne och Elsie, hade lärt sig svenska medan Doris var för liten när mamman dog. Arne berättade en gång att han förträngde svenskan eftersom han blev retad i skolan. Elsie berättade att för henne var det som att trycka på en knapp när hon kom till Sverige. När hon klev ur planet på Arlanda kunde hon plötsligt både förstå och tala lite svenska. Vi kunde därför förstå varandra ganska bra.

Här slutar egentligen berättelsen om Ivar och Märta, men livet måste ju gå vidare för Ivan och barnen så han fick lov att anlita hjälp. Han gifte så småningom om sig men kontakten med Sverige blev sämre. Han reste aldrig till Sverige med sin nya fru. Men när han blev ensam på nytt och

barnen var vuxna kom han hem till sin mamma och sina systrar.

Ivar kom flera gånger på besök och stannade ibland ganska länge. Han lämnade sin Chevrolet på en bilfirma innan han åkte och förväntade sig att en ny väntade när han kom tillbaka, oavsett när det blev! För tiden i Sverige köpte han en liten, gammal bil som han körde runt i.

Under krigsåren 1939–1945 när mycket i Sverige var ransonerat minns jag vilken lycka det var när det kom ett paket från USA som bland annat innehöll kaffeburkar. Här kunde man endast köpa begränsad mängd kaffe och då i små påsar så burkarna var välkomna i dubbel bemärkelse. Min pappa hade länge burkarna kvar som förvaringsburkar i sin verkstad. Jag minns att det stod "White Horse" på dem.

Första gången jag minns att jag träffade Ivar var 1954. Jag var 14 år och skulle konfirmeras och jag fick en 5-dollarsedel av honom och blev överlycklig när jag kom till banken och löste in den och fick 25 svenska kronor för den. Det var mycket pengar för en 14-åring. För pengarna köpte jag en ring.

När Ivars mamma blev dålig och avled måste han betala pengar "under bordet" för att få en plats i första klass på resan hem till Sverige och begravn-

ingen i juli 1953. Då var det flyg som gällde. Första klasspassagerarna hade fri tillgång till sprit men Ivar, som var nykterist, tyckte att han aldrig hade druckit så dyr sockerdricka.

Tidigare resor hade han företagit med båt och han uppskattade danskvällarna ombord. Han hade alltid tyckt om att dansa. Kanske var det på en dans i Bestorp han mötte Märta?

Senaste släktbesöket

Min familj har haft kontakt med familjen Carlson länge. Första besöket i USA gjorde vi redan 1986. Berättelsen ovan skrev jag på svenska och så fick mitt barnbarn översätta den till engelska inför USA-resan. Vi tryckte upp ett antal häften med foton och berättelsen och våra släktingar blev väldigt glada, och tårögda, över att få ta del av sina anhörigas historia. Vi har berättat historien om Ivan och Martha förut, men i häftet fanns detaljer som de inte haft kännedom om. De blev glada över att få veta att Arne hade ett syskon, som dog, men också lite sorgsna över att Arne aldrig fick höra historien om sin mamma som ensam reste hem och födde en liten son.

Det är med glädje jag konstaterar att vi fortfarande har bra kontakt med varandra på ömse sidan om Atlanten och att nästa generation kommer att hålla den levande det är jag övertygad om. ▣

– Hjälp, jag har tappat bort dem! Vad ska jag göra?

– Har du kollat BiS?

– BiS? Vad är det?

– Sveriges största personregister. Finns hos ArkivDigital.

SKOGSJÖMEDIA ÅLAND

Befolkningen i Sverige (BiS) 1860–1930 är ett personregister till Sveriges samtliga husförhörlängder och församlingsböcker för tiden omkring 1860 till 1930. Ett fantastiskt hjälpmedel för att lösa gåtorna i släktträdet!

Vart tog den försvunne systemen vägen? Hon som försvinner i husförhörlängderna på 1840-talet.

BiS är det självklara stället att börja söka. Skriv in uppgifterna du har (ofta räcker det med namn och födelsetid). Välj en träff som ser intressant ut, klicka på länken och läs vad som står om personen direkt i originalkyrkboken. Besvärliga släktforskningsproblem kan lösas på några minuter!

Hos ArkivDigital hittar du också två verkligt kraftfulla databaser, *Sveriges befolkning 1950* och *1960*, som innehåller uppgifter om alla som var skrivna i Sverige dessa år: Namn, födelsetid och -ort, yrke, bostadsort (adress och fastighet), civilståndsförändring med mera. Snart kommer också *Sveriges befolkning 1975*.

I vårt stora abonnemang Allt-i-ett ingår alla arkivhandlingar och alla register och databaser som ArkivDigital tillhandahåller (totalt drygt 78 miljoner bilder och över 100 miljoner registerposter).

Sveriges befolkning 1950 ingår också i det enklare basabonnemanget.

Läs mer på www.arkivdigital.se

ArkivDigital
Din nyckel till historisk kunskap

ArkivDigital är Sveriges ledande leverantör av historiskt källmaterial via internet. Våra kunder är historiker, släkt- och hembygdsforskare och andra som vill studera källorna i original. Bolaget grundades 2005 och har i dag ca 35 anställda och 370 aktieägare.

REDAKTÖR

Helge Olsson

helge@dis-syd.se

www.kulturenanderslov.se/helge

MACSPALTEN

I dagens Macspalt delar Gunilla Hermander med sig av Reuniontips.

Fråga

Jag har nyligen installerat Reunion på min Mac och allt gick bra, men jag fick en grupp som benämns "icke namngiven" i kolumnen Personer. Vad menas med detta? Hur tar jag bort dem?

Svar

Om du klickar på "icke namngiven" kommer du till personen i fråga. Du kanske inte vet vad personen heter men har gjort en anteckning om personen. Den icke namngivna personen kan till exempel vara länkad till en make/maka/barn. Lägg till namn om du har uppgifter om det.

Om det inte finns någon koppling alls till någon annan person kan du ta bort den icke namngivna personen.

1. Klicka på Urklipp och dra över "icke namngiven" person till Urklipp.
2. Markera "icke namngiven".
3. Klicka på Hammaren (Verktyg) längst ner.
4. Klicka på "Ta bort vald person" och Klicka på Ta bort-knappen.

OBS! Det är mycket viktigt att du kontrollerar att den "icke namngivna" personen inte har kopplingar till andra personer.

Lägg in bilder i Reunion 11

Det är bäst att ha bilderna samlade på ett och samma ställe, nämligen i Pictures som ligger i mappen Reunion files. De bilder jag vill använda mig av i Reunion har jag lagt in i Dokument > Reunion files > Pictures. När du lagt in bilderna i mappen Pictures kan du länka dem till valfri person.

1. Gå till aktuell person och klicka på Multimedia i sidofältet.
2. Klicka på + för personen i fråga.

3. Välj en multimediafil genom att klicka dig fram till Dokument > Reunion files > Pictures i dialogrutan.
4. Välj önskad person och klicka på välj. Nu finns fotot sparat hos den aktuella personen i Reunion.

Om du lägger bilder i mappen Pictures kan du sedan enkelt kopiera filerna Reunion Family (den med personerna) och Pictures (den med bilderna) och spara en säkerhetskopia på till exempel ett usb-minne. Kopplingarna mellan personer och bilder finns kvar.

Ta bort ett foto från Multimedia

1. Gå till aktuell person.
2. Klicka på Multimedia.
3. Markera aktuell bild.
4. Klicka på – (minus) längst ner.
5. Bilden försvinner från den aktuella personen, men finns kvar i mappen Pictures.

Lägg till bilder i grafisk antavla

1. Gå till den person som är aktuell.
2. Klicka på Träd.
3. Markera vilken person som anorna ska utgå ifrån.
4. Fyll i önskat antal generationer och antal generationer per sida.
5. Beskriv – markera det du vill ha med.
6. Klicka på Rutininställningar – markera det du vill ha med, till exempel annummer.
7. Klicka på Spara.
8. Bocka i Föredragna bilder om du vill ha med bilder.
9. Välj typsnitt.
10. Skriv ut.

DNA-krönika

DET HAR skrivits ganska mycket om DNA-släktforskning på senaste tiden eftersom amerikansk polis har knäckt flera gamla fall med hjälp av databaser för DNA-släktforskare. Nu funderar svensk polis på att göra samma sak. Jag undrar om det kommer att påverka oss släktforskare på något vis? Jag tycker bara det är bra om polisen kan gripa fler mördare och identifiera döda med hjälp av existerande databaser. Men vad tråkigt det skulle vara om det om något är kryllar av matcher vars DNA-resultat hanteras av polisen som ju inte har något intresse av att dela med sig av släktinformation.

Som jag skrev i förra numret har jag börjat använda DNAPainter för att på ett enkelt sätt dokumentera vilka segment jag ärvt från vilka far- och morföräldrar. Man kan även ta fram underlag för det genom att göra en visuell överkorsningsanalys av rådata från flera syskon. Jim Bartlett skriver på Segmentology.org att han rekommenderar att börja med kromosom 5 som är cirka 200 cM och i medel har två överkorsningspunkter per generation. Han upplyser också om att de olika DNA-testföretagen räknar ut de gemensamma segmenten på lite olika sätt, därför ska man inte stirra sig blind på att siffrorna måste matcha exakt. Det är även enklare att jämföra start- och stoppvärden då talen avrundats och skrivs i miljontal eftersom man inte har så många siffror att jämföra. Att det inte blir helt exakta jämförelser spelar ändå ingen roll eftersom man kan se vilka bitar man fått från varje far- och morförälder.

När jag började använda DNAPainter tittade jag i min träfflista och började överst och jobbade mig nedåt med att importera de närmaste träffarnas data. Det är en bra strategi i början, men det blir mycket svårare när man kommit en bit i listan. Då kan det vara dags att koncentrera sig på en kromosom i taget.

I Genomate Pro valde jag kromosom 5 och att filtrera bort alla träffar på fars sida. Eftersom jag har en förälder testad har jag kunnat lägga in vilken sida alla träffar och segment kommer ifrån.

Jag koncentrerade mig på segment från mormor och morfar på kromosom 5. Jag kopierade listan från GMP och la in den i Excel där jag kunde börja analysera varje match och anteckna om det var via mormor eller morfar. När man väl har hittat hur några är släkt kan man titta på start- och stoppvärdena för att kunna dra slutsatser om intilliggande matcher. Om de överlappar en bit som man vet kommer från morfar så måste även de vara släkt via morfar eftersom jag inte kan ha DNA från både mormor och morfar på samma punkt. Det är spännande att få nya insikter då man tittar på sitt material på ett nytt sätt. Det är nyttigt att syna varje träff på en kromosom.

När man klarat av en kromosom kan det vara dags att titta på träfflistan igen och beta av de namn man just bestämt sida för eftersom man kan matcha på fler än en kromosom.

Nyligen insåg jag att jag inte kan göra vissa antaganden om orter när det gäller mormor eller morfar eftersom båda har några gemensamma orter, även om morfars kopplingar är 100 år närmare i tid. För några svåra träffar tyckte jag först att segmentet kom både från mormor och morfar, vilket ju är omöjligt. Ett sätt att studera det vidare är att titta på kromosomfilen från Family Tree DNA för att studera även något kortare segment som rensats bort av GMP. Vilken sida kommer de ifrån?

Jag la ner många timmar på att gå igenom alla träffar jag hade i GMP på min mors sida och tänkte att kromosomen skulle bli fint ifylld, men det ser ju fortfarande lite tomt ut. Om man inte har låtit testat sina mor- och farföräldrar, eller många andra släktingar, så är det nog få personer som får så många träffar att man kan färglägga en hel kromosom. Jag hoppades ändå att det skulle bli lite bättre resultat än vad det blev. Nästa steg är nog ändå att analysera rådata på något vis för att närmare kunna se var det finns överkorsningspunkter och vilken ana segmenten kommer ifrån. Men man kanske kan fylla i hälften av sina kromosomer på ovan beskrivna sätt om man har skapligt många träffar. Och det är ju ganska bra ändå tycker jag. ▣

Per-Olov Bergman

PER-OLOV BERGMAN, PO bland vänner och kollegor, har lämnat oss. Han föddes den 15 augusti 1928 i Göteborg och avled i Sturefors den 10 april.

PO var en eldsjäl i allt han engagerade sig i. PO var 1979 initiativtagare till bildandet av en arbetsgrupp inom Östgöta Genealogiska Förening kring datorhjälp i släktforskningen som året därpå blev den ideella föreningen Dis. Föreningen blev den första i världen med denna inriktning och är idag Sveriges största släktforskarförening. Han var föreningens sekreterare under de första nio åren.

Tidigt insåg PO att persondatorn skulle kunna göra stor nytta inom släktforskningen. Han skapade flera digitala register av några kyrkböcker som bearbetades och som publicerades som lätthanterliga mikrokort. Arbetet utvecklades med hemdatorn ABC80 som stöd och inom några år levererades ett stort antal sorterade

register. Hans webbsida, den första svenska hemsidan med temat släktforskning, skapades redan i början av 1995 där han bland annat publicerade ett stort antal värdefulla register.

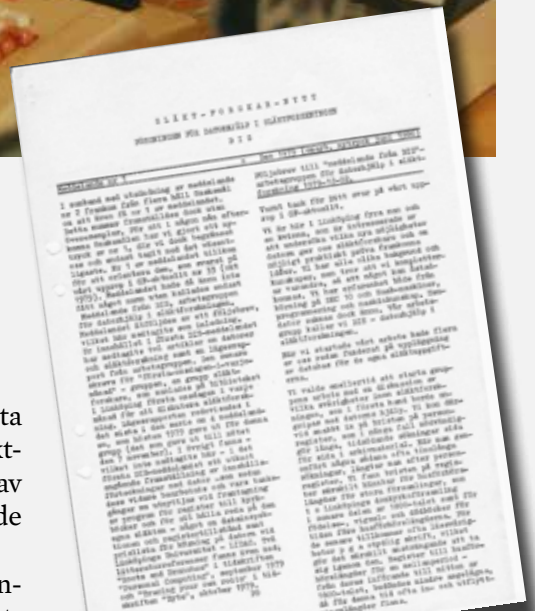
Med stor entusiasm och sakkunskap dokumenterade han i sitt omfattande informationsblad "Släktforskarnytt" allt som var av intresse inom området. Detta blad blev naturligtvis Dis medlemstidning och gavs ut under många år.

PO var också initiativtagare till Nordiska symposier, som under ett antal år samlade släktforskare med datorintresse från Sverige, Norge, Danmark och Finland. Första symposiet hölls i Sänga Säby 1986.

1990 utsågs PO till Dis förste hedersmedlem.

PO var en entusiast och hedersman, väl värd att minnas!

BJÖRN JOHANSSON

Morfar Fridens minnen

Morfar Friden Abrahamsson (1871-1954) skrev på ålderns höst ner några minnen. Han flyttade, knappt ett år gammal, med sina föräldrar till Järstad Källgård utanför Skänninge i Östergötland där han sedan levde till sin död.

JAG MINNES inte mycket från min barndom som gick utan några större händelser.

Jag var väl omkring 7 eller 8 år då jag fick difteri. Syster Hulda sändes då till kantor Asklöfs att vara där under min sjukdom och Doktorn kom och penslade mig i halsen, som jag inte tyckte vidare bra om.

En gång sändes jag med en korg ägg, som skulle säljas till en fru Mellgren, som köpte upp ägg och sedan reste till Norrköping och sålde. Hulda ville förstås följa med och hon fick sätta sig på kälken och hålla korgen, och jag var förstås häst. Som det var bra skarsnö som bar, så åkte vi rätt över en bäck för att komma dit vi ville, det gick inte bättre än isen brast och vi kom i plurret båda två. Hulda började skrika så mycket hon orkade, jag tyckte det var skamligt låta folk få veta att vi hade åkt i bäcken, jag sa åt henne att vara tyst och jag fick upp oss båda ur vattnet och vi traskade hem (kälke och ägg blef nog kvar i bäcken). Hon var tyst tills vi kom hem i allén, då blef det skrika av igen och Mor kom ut, och jag fick uppsträckning för jag inte åkt vägen.

Så gick livet på den lilla gården med arbete och stor möda för Far och Mor och då jag var 8-10 år fick jag vara med och göra hvad jag kunde för att

hjälpa dem. Då jag var 12 år fick jag lie och ärv som var taget av så att det blef lagom långt för mig. Nu slapp jag att taga upp säd, som jag fått göra, och som jag inte gillade så mycket. Nu var jag stor karl och tjänsteflickan (som vi brukade ha om somrarna) fick nu ta upp efter mig. Mor tog upp efter Far, och vi var nu två, som mejade på våra gården.

Det fanns inga maskiner på den tiden, inte ens en räfsa att köra, en sådan köpte jag sedan jag blef så stor att jag styrde litet sjelf, allt måste göras med handkraft. Det var på den tiden ingen 8 timmars dag. Klockan 5, eller mången gång tidigare, (i synnerhet under slåttertiden) måste man opp och sedan blef det inte qväll förrän man satt upp den avtagna säden, många gånger inte före klockan 9 eller 10 på qvällen. Det var sommarens och höstens arbete.

På försommaren hade man också, efter såningen, att rensa alla diken på trädan. Drängarna fick ofta beting och det var i allmänhet 100 famnar långt. Då skulle diket bottnas, brunas och skottas, samt hållas så räta att ingen krök fick finnas. Ofta gick man då upp tidigt på morgonen, samt fortsatte långt på qvällen då kunde man arbeta in så man fick lördagen fri. Men oj hvad man fick ondt i ryggen. Då sa de

vuxna till mig att jag inte hade någon rygg ännu, det tyckte jag var hårdt. Sedan kom så vintern. Upp lika tidigt för att fordra djuren och göra i ordning i ladugård, vid 6-tiden kom så Mor ut för att mjölka och så fick vi frukost. Vid 7-tiden, då dagningen började så tröskades på logen. Vi hade ett litet tröskverk på logen som kördes med 1 par oxar och en häst. Så var det att stå i dag efter dag.

En dag emellanåt, då sädesdräsen på logen blef så stor att den blef i vägen, måste man göra rent, redsla och vanna (som vi kallade det) den dagen fick fruntimren fritt och Far och jag bar upp den rengjorda säden på "bo-vinn", som vi kallade magasinet över matboden.

Eller så snöade det och blef före, då måste man passa på att få hem ved och virke från skogbyggden. Då var vi uppe klockan 1 på morgonen, fordrade hästarna och fick sjelva lite mat. Vid 3-tiden åkte vi sedan iväg den 3-4 mil långa vägen, lassade på ved, som köptes ganska billigt 2,50 å 3 kr famnen, fast man då fick ta den inne i skogen och släpa ut den i två, tre omgångar till ett hemlass eller vi högg omkull och släpade ut virke från rot, så det blef ett lagom hemlass. Gick det bra då kanske vi var hemma vid 3-4 tiden på eftermiddagen men många

Bild 1. Källgården Järstad år 1924.

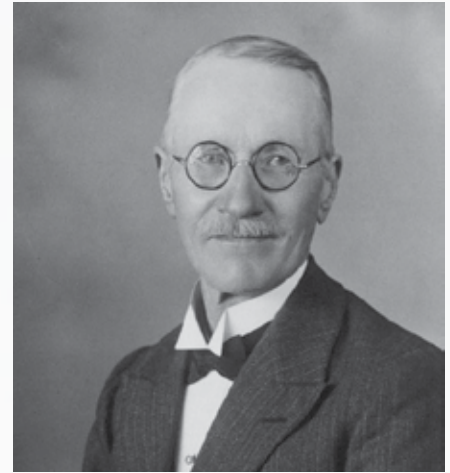

Bild 2. Friden Abrahamsson.

gångar kom vi inte hem förr än 7–8 på qvällen.

Då vädret var vackert och allt gick bra var detta arbete mycket roligt. En morgon med fullmåne över slätten, där snön gnistrar som kristaller var mycket vacker och tyst, bara bjällror-nas pingel. I den lugna luften kom vi så ned på en sjö, som t ex Hargsjön eller Lången i Rinna, och det smällde som kanonskott rätt som man inte visste om något. Då blef hästarna så lätta att springa och man var inte ett dugg sömnig.

Men man kunde också komma ut då snöstormen hven om öronen, och man fick lägga av lasset någonstans utefter vägen, och man trodde att man aldrig skulle komma hem. Jag var ute för en sådan resa en gång, då jag inte kom hem förrän på efternatten vid 3-tiden med ansiktet förkylt, och som jag sedan hade ondt av i många år.

Vid 15 års ålder fick jag tag i en velociped på en auktion i Normlösa, den var hemmagjord, med trähjul och jernring om. Tramporna satt i navet på framhjulet, den stötte och skramlade rätt så bra och det gick ju inte så fort, men man tyckte ändå det gick bättre än att gå.

Sedan fick jag tag i en annan där framhjulet var minst 1½ meter högt med massiv gummiring inlagd samt

ett litet bakhjul 3-4 decimeter bara, två stycken järn var fastsatta på ramen att stiga på då man hoppade upp till sitsen, som satt mitt över det stora hjulet. Man måste akta sig för att luta fram för mycket ty då kom bakhjulet upp och man åkte över på näsan i vägen.

Snart kom nu Cykeln (som den nu kallades) med utväxling och luft-ringar, ungefär lika som den ännu är. Den första velocipeden kostade mig 14 kronor, den andra bytte jag mig till men den 3:e gav jag 47 kronor för. En pojke som reste till Amerika sålde den till mig.

Jag tyckte mycket om att gå i skolan, så när jag måste sluta kröp jag långt in i en garderob och grät förtvivlat för att jag inte kunde få fortsätta att studera. Jag minns ännu hur svårt det kändes, men det gick ju inte att skaffa fram några pengar till studier.

Ja sådant var livet i mina barn- och ungdomsår, men vi hade också mycket roligt många gånger då vi samlades hos hvarandra, dansade och gjorde lekar, och så småningom började det att styras med en och annan fäst, där man dansade i gröngräset tills dom började bygga dansbanor.

I Forsa park var det vad jag minnes första fästen på 1880-talet. Jag tror att Goodtemplare styrde om att den kom

till stånd. Sedan började Skyttegillet att styra med en fäst hvarje sommar, antingen i Forsa park eller Öjebro skog.

Vi brukade också styra till med gökotta, pojkar och flickorna hvar sin gång. Då samlades vi någonstans ute i naturen, hade en spelman med och så bjöds på kaffe och dans. Man kunde nog roa sig också på den tiden, och det kostade så litet.

På somrarna var också Malmslätt en omtyckt plats att resa till, i synnerhet när bevaringsmöte var samlat. Office-rarna anordnade också med kapplöpning någon gång på sommaren och det blef en stor folkfest om det var vackert väder.

Far sjutsade oss då dit eller vi ungdomar slog oss tillsammans, klädde en hökärra med löv och bräder att sitta på, så var alltid någon som kunde spela dragspel, sen sjöngs och spelades under resan, sedan hade vi matsäck med oss, då slog vi oss tillsamman och avsmakade hvars andras matsäckar. På sådant sätt hade ungdomen roligt utan någon vidare kostnad. ▣

Inmatningshjälp för Disgen

Många verkar uppleva att inmatningen av strukturerade källor i Disgen är för tidskrävande för att utföras. Jag använder källträdet men har nu effektiviserat inmatningen med ett AutoHotKey-skript.

JAG HAR skrivit ett hjälpprogram (ett så kallat skript) som snabbar upp inmatningen av bland annat källhänvisningar i Disgen. Skriptet delar upp kopierade, sammansatta källdata från Arkiv Digitala kyrkbokshandlingar och placerar dem i de fält i Disgen där de hör hemma. Man trycker bara Ctrl + K för att utföra en specialanpassad "klistra in"-funktion. Skriptet är beroende av att "AutoHotKey" finns installerat på datorn. Anvisningar följer nedan.

Förberedelser

1. Installera AutoHotKey: Välj "Download AutoHotkey Installer" på www.autohotkey.com. Ladda ned och installera.
2. Ladda ned DgHelper (mitt skript) på www.github.com/andreas1974/dgHelper.

Tryck på "Clone or Download" och sedan på "Download Zip". Klicka dig in i den nedladdade zip-filen och leta upp filen DgHelper.ahk. Kopiera den

filen till skrivbordet (eller till annan mapp där du lätt kan hitta den).

Aktivera DgHelper

Dubbelklicka på DgHelper-filen. En grön ikon med bokstaven H visas i Windows meddelandefält (längst ned till höger). Det betyder att skriptet är aktiverat. Skriptet behöver på detta sätt aktiveras på nytt efter omstart av datorn. (Skriptet kan även ställas in att köras igång automatiskt, samtidigt som Windows startar.)

Snabbinmata källhänvisning

1. Kopiera källhänvisningen från Arkiv Digital som vanligt, till exempel med snabbkommandot Ctr+Alt+1 i Chrome (bild 3). AD:s källhänvisning hamnar härigenom i datorns "urklipps-minne".

En hänvisning kan se ut så här: "Alboga (P) AI:3 (1830-1844) Bild 16 / sid 21 (AID: v42918.b16.s21, NAD: SE/GLA/13002)" och är som synes sammansatt av många delar.

2. Tryck Ctrl + K i en tom källhänvisningsruta i Disgen.

Genom att hålla nere tangenten Ctrl medan du klickar en gång på bokstaven K, aktiverar du DgHelper-skriptet, som nu automatiskt delar upp Arkiv Digitala källhänvisning och placerar dess beståndsdelar i fälten enligt bilden (bild 4). Automatiskt sätts även "Prefix" till "p" och valet "Koppla till" ändras till "ArkivDigital".

På min sida med DgHelper finns en mer omfattande beskrivning och även en länk till en film som visar vad skriptet mer kan göra. DgHelper kan även klistra in den källa som är överordnad hänvisningen i Disgens källträd, ta hand om datum och längre transkriptioner från textdokument – som då placeras som "citatt" i hänvisningen – samt dela upp och klistra in koordinater kopierade på det format som hitta.se använder.

Eftersom skriptet DgHelper är en vanlig textfil, går den att öppna i Notepad (Anteckningar), och den som

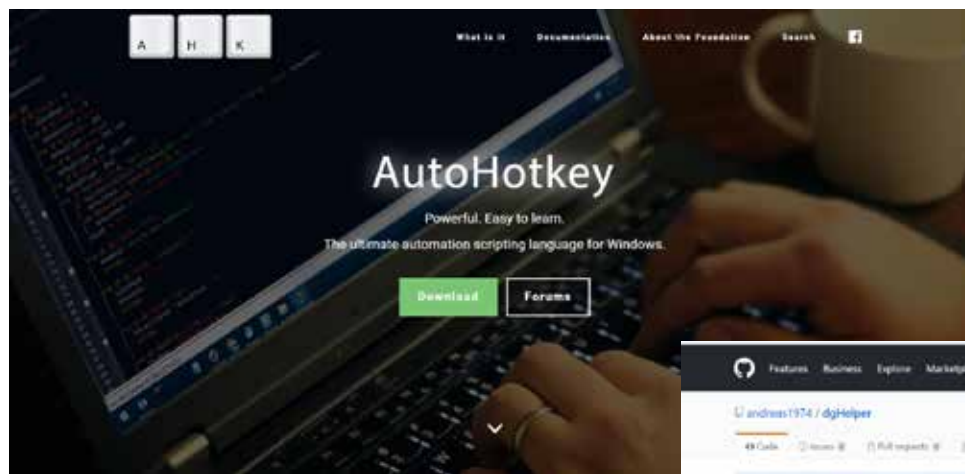
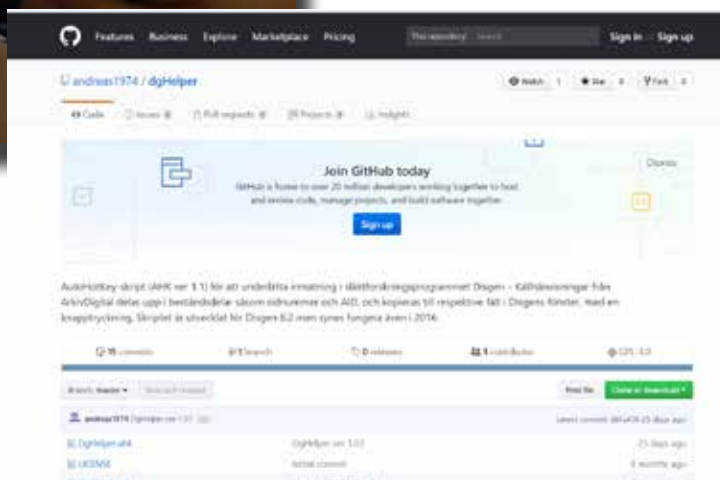

Bild 1. Hämta AutoHotkey.
Bild 2. Hämta DgHelper.

vågar och vill får gärna göra egna anpassningar!

Utökad användning

Vid avskrifter av text kan ett enkelt textverktyg som "Anteckningar" med fördel användas som mellanlagring. Detta tillvägagångssätt är speciellt användbart om man endast har en bildskärm, som heller inte är överdrivet stor. Eftersom programmet Anteckningar inte har något platskrävande verktygsfält, utan nästan bara utgörs av en textruta kan man göra det litet och lägga det ovanpå nedre delen av sidan som skrivs av.

Klistra in Arkiv Digital's källhänvisning på första raden i Anteckningar, skriv därefter ett eventuellt datum på formatet YYYYMMDD (utan bindestreck) på rad 2, följt av den avskrivna texten (barnets namn etcetera) på nästa rad. Markera och kopiera innehållet i Anteckningar, växla till Disgen och tryck Ctrl+K i hänvisningen. Även datum och citat placeras nu i avsedda fält. ■

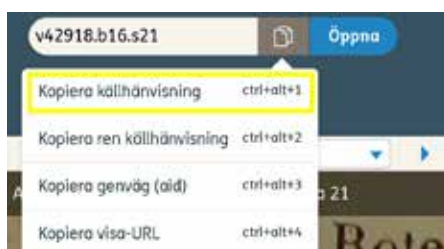

Bild 3. Kopiera källhänvisningen från Arkiv Digital – det översta valet i kopieringsmenyn.

Bild 4. Med DgHelper aktiverat får tangentkombinationen Ctrl + K effekten att den ovan kopierade källhänvisningen automatiskt delas upp och klistras in i fälten enligt bilden.

Prins Jablonsky i Tornedalen

RESOR TILL Nordkalotten har förekommit i alla tider, mer eller mindre. Lappmarken och dess exotiska växtlighet har alltid lockat till sig långväga resenärer. Många har varit utländska vetenskapsmän som fransmännen Regnard och Mauperthuis, italienaren Acierbi och engelsmannen Clark. Till den skaran hör också "anonyma prominenser" och dit skulle också en polsk greve som gästade trakten 1804 ha sällat sig, om inte diverse intermezzon under hans återresa lämnat spår efter sig i Övertorneå dombok.

Vem var denne adelsman som kallade sig prins Jablonsky? I vilka syften reste han? Jablonskys upplevelser blev föremål för rättslig prövning inför vårtinget i Övertorneå 1804. Målet inleddes i Övertorneå dombok den 3 april 1804, då länsman Isac Tornberg hade kallat in gästgivaren Abraham Andersson från Kardis och drängen Olof Samuelsson från Pajala att stå till ansvar för varför de "illa bemött en polsk prins vid namn Jablonsky, då denne i februari månad rest från Jukkasjervfi lappmark söderut". Den välbetrodde av kronan anställde Johan Dyhr avlämnade härvidlag sin anmälan.

Av kronobefallningsmannens skrivelse framgick det att nämnda Jablonsky omedelbart vid sin ankomst till Torneå civilisation uppsökt Johan Dyhr och framfört olika klagomål.

Klagomålen gick bland annat ut på att skjutsen under hans återresa från lappmarken mellan Pajala och Kardis tagit minst åtta timmar. När Jablonsky uppmanat körkarlen att köra fortare skulle han ha dragit Jablonsky ur släden, överfallit honom och hotat honom med kniv och dessutom öst över honom otidigheter.

Även gästgivaren i Kardis skulle ha bemött Jablonsky illa och bland annat vägrat att tillämpa den gängse taxan och låtit honom övernatta i ett oeldat rum. Under natten på gästgivargården skulle dessutom ett par pistoler ha stulits från skjutskarlens släde. Pistolerna kom tillbaka påföljande dag men efter stor möda. Skjutskarlen hade åberopat ett par personer som vittne och som gjort honom sällskap från Kengis bruk till Kardis.

Johan Dyhr hade beordrat kronolänsmannen Isac Tornberg att omedelbart ta reda på vilka personerna var och vem som varit ansvarig för skjutshållet och uppehållit sig på gästgivargården i Kardis och Tupojoki torp.

De berörda skulle kallas in och ställas till svars vid tinget i Övertorneå.

Det blev Abraham Andersson som först förhördes. Han påstod att han inget visste om eller hade något som helst del i hur skjutskarlen Olof Samuelsson bemött prins Jablonsky. För egen del bedyrade han att han be-

mött prinsen och lappflickan som varit prinsens sällskap med all tänkbar hövlighet. Han påstod att han genast varmt upp ett rum och låtit dukat fram sådan mat som fanns att tillgå vid tillfället. Både prinsen och lappflickan hade ätit av den framdukade maten, men för kost och logi hade gästgivaren fått nöja sig med två styver (1 styver=1/6 skilling) som betalning.

Skjutskarlen Olof Samuelsson hade fått hjälp av Nils Ekström vid Kengis bruk som låtit upprätta en skriftlig förklaring och som lästes upp.

"Av Herr kronlänsmannen Tornberg har jag blivit kallad och stämd i Övertorneå ting för oanständigt och lagstridigt uppförande gentemot en så kallad prins Jablonsky...

Min oskuld och ofoget till denna beskyllning uppdagas säkrast då de av prinsen åberopade vittnen blivit hörda. Dock torde jag mig tillåtas avgiva en sannfärdig och med sakens verkliga förhållande överensstämmande berättelse.

Först vill jag anmärka att prinsen Jablonsky för mig och övrigt allmog, dolde sin börd och förnäma och härkomst utan att för mig eller rese-sällskapet tala om detta.

Vid återkomsten från Jukkasjervfi ankom högmäde Herrn till Pajala i sällskap med samma lappflicka och med samma åkdon som vid uppresan, dock med skillnad att släden var an-

senligt mer packad, förmodligen ett uppköpt matförråd, som kunde behövas under en lång förestående resa.

Att med häst skjutsa ett stort förråd jämte två personer i dåvarande väglag är en omöjlighet och borde inte begäras av andra än de som kör fågel och skinn, då likväl lassets storlek alltid bör anpassas. Men detta brydde sig inte Högmälte Herrn utan ansåg att hela ekipaget skulle skjutas med en häst, trots att detta skjutshåll var mellan 3-4 mil lång och vägen igenyrdd. Av vänlighet att betjäna och fort skaffa resande efter väglaget och hästens förmåga, åtog jag mig denna ovanliga skjuts.

Till Kengis bruk en halvmil bort kom vi omkring klockan två på eftermiddagen då hästen redan på denna korta väg var ganska trött. Jag insåg genast att det skulle bli omöjligt och sade till prinsen att vi borde dela på packningen på någon annan häst. Men detta svarade han nej på om jag inte själv betalade detta.

Sedan prinsen först druckit kaffe, vilket tog två timmar fortsatte resan. Lappflickan satte sig fram för att köra och med piskan i handen ville hon ta igen tiden som vi förlorade vid Bruket och med slag på slag forcerades hästen tills hon efter omkring en kvarts mil utmattad började förlora krafterna och inte orkade piska på hästen. Prinsen kröp då fram och biträdde

flickan med piskandet. Detta kunde jag omöjligt tillåta, varför jag helt tog tillbaka piskan och sade att han prinsen både gjorde sig illa och hästen om det skulle fortsätta en kvarts mil eller mer. Om inte hästen då var död så var han åtminstone helt utkörd.

Då plockade prinsen fram en pistol ur släden, satte den för mitt bröst och hotade skjuta mig, om jag inte gav tillbaka piskan, vilket jag då var tvingad att göra då jag hade med en sådan vansinnig man att göra som inte brydde sig om varken människor eller djur. Därför sprang jag fram och tog tag i hästen och kopplade den från släden för att rädda både mitt liv och hästen. Då prinsen märkte detta tog han bort pistolen och tecknade åt mig att spänna för hästen igen, vilket jag gjorde. Nu ville prinsen åter igen ha piskan för att fortsätta körningen på samma sätt som tidigare. Då jag vägrade honom detta, gick han fram och åter på vägen trots att jag bad honom ta plats i släden och lovade att köra dem sedan utan uppehåll de två timmarna det skulle ta tills brukspatron Ekström med hustru anlände till hjälp.

Då brukspatron Ekström kom hjälpte han till med ompackning att fördela bördan och jag talade om incidenten som uppstått emellan prinsen och mig och sa att jag kanske skulle ta min häst och fara hem eller köra prin-

sen till Kardis och låta honom gå därför. Brukspatron kom med förslaget att han skulle åka först och prinsen efter så då kunde han inte åka fortare än brukspatronen körde.

Brukspatron åkte förbi prinsen varpå jag gav tillbaka piskan. Han lämnade piskan till flickan som fortsatte som innan tills hon hann ikapp brukspatronen och körningen till Tupojoki gick ganska försiktigt och varsamt. Där stannade vi så hästarna kunde pusta ut och passade på att skrapa bort snö under slädarna, vilket prinsen tyckte var onödigt. Mycket snö hade fastnat under slädarna som nödvändigt måste skrapas. Jag gick till min kista i släden och tog fram min kniv och började med brukspatrons släde för att sedan gå till andra släden där prinsen satt för att skrapa den. Det nekade han mig och jag sade till honom att om resan ska fortsätta måste det göras. Lappflickan utbröt då i allehanda hotelser och smädelser vilka jag inte förstod och inte fogade mig efter. Lite oaktat välte jag släden på kant för att skrapa bort snön med kniven som jag sedan lade tillbaka i kistan och hade ingen annan kniv i handen varpå prinsen sköt på mig med sin pistol, som lyckligtvis klickade samtidigt som lappflickan överöste mig med sitt förråd av svordomar.

Prinsen började pruta på skjut- sen och ville inte betala om jag inte

skänkte honom min piska. Vi väntade fram på morgonen och efter mycket krångel fick jag till slut min betalning.

Vad jag här skrivit är sanning och tingsrätten skall finna att prins Jablonsky, falskt har diktat upp en angivelse för att dra mig inför domstol och därigenom bragt för mig i en för mig ganska betydlig kostnad och fläckt mitt goda namn och rykte, varför jag ödmjukast anhåller om förståelse för mitt lidande.”

Skrivelsen var undertecknad med Ödmjukaste tjänare Olof Samuelsson.

Sedan Olof Samuelssons skriftliga förklaring läst upp, återopade länsman Tornberg såsom vittne brukspatron Olof Ekström och drängen Henrik Henriksson Pääkkö. Det visade sig nämligen att de hunnit upp Jablonskys sällskap, hade varit gamle brukspatron Olof Ekström med fru och sonen Nils Ekström.

Efter avlagd ed vittnade först Olof Ekström. Han berättade att han hunnit upp prinsens släde strax söder om Kengis bruk och sedan åkt ända till Kardis. Ekström intygade vidare att händelseförloppet varit precis som Olof Samuelsson anfört i sin skrift och enligt brukspatronens uppfattning borde inte Olof Samuelssons uppförande ha gett prinsen minsta missnöje.

I Kardis hade gästgivaren Abraham Andersson genast på prinsens begäran lämnat honom taxan, försett honom och lappflickan med ett varmt rum och sådan förplägnad som gården kunde åstadkomma. Efter att ha stannat en stund vid gästgiveriet hade Ekström med sitt sällskap rest vidare, men så länge han befunnit sig vid

gästgiveriet, hade prinsen varit mycket otålig och ämnade resa varje minut som gick. Brukspatron Ekström tillade att han såg pistolerna och de skarpa skotten samt dugligt krut och stora blykulor.

Drängen Henrik Henriksson Pääkkö berättade att han vid prinsens ankomst befunnit sig vid gästgiveriet i Kardis och hört Olof Samuelsson upprepade gånger begära skjutslegan. Prinsen hade emellertid varit mycket ovillig att betala för skjutsen utan prutat hela tiden. Olof Samuelsson hade då lagt beslag på pistolerna och behållit dem som pant för skjutslegan.

Gästgivaren Abraham Andersson hade enligt vittnet gjort en brasa i ugnen i rummet, låtit sätta fram mat och bemött prinsen med all tänkbar hövlighet.

Prinsen och lappflickan hade blivit kvar över natten och påföljande morgon när prinsen betalat för skjutsen, hade han fått tillbaka sina pistoler. Därefter hade inga intermezzon förekommit och prinsen och lappflickan hade rest vidare med ny skjutskarl.

De båda vittnenas berättelser styrktes ytterligare av Nils Ekström som i sista stund skickat in en skriftlig inläga.

”Är av högst angelägna göromål hindrad att enligt Högaktad länsman Tornbergs kallelse personligen inställa mig, men får tillkännagiva det Olof Samuelsson gett mig del av den berättelse han låtit uppsätta om förloppet av denna händelse, vilket innehåller vad jag i denna sak har mig bekant och vet är sant och rätt vara att prins Jablonskys uppgifter är oriktiga och alldeles emot verkliga förhållanden.

Dels vad åter gästgivaren i Kardis angår, har jag även intygat det prinsen genast på begäran erhållit taxan och att gästgivaren utan att prinsen begärde, tänt eld i gästrummet och i övrigt uppfört sig anständigt vilket jag härmed intygar.”

Skrivelsen var undertecknad, Kengis bruk 7 april 1804 Nils Ekström.

När detta sista vittnesmål lästes upp lämnade länsman Tornberg målet till rättens prövning.

Domen löd ”Emedan varken gästgivaren Abraham Andersson eller skjutskarlen Olof Samuelsson är besvärade att otillbörlig och otidigt ha bemött prins Jablonsky på dess resa från lappmarken blir dessa härmed befriade från skuld.”

Så slutade prins Jablonskys resa i Tornedalen. Såväl målets karaktär som dess handläggning var ovanlig. Rättegången tycks i huvudsak ha grundat sig på skriftlig dokumentation, varför t.ex. tingsstolkens roll bör ha varit blygsam. Normalt brukar domarna och domskälen från den här tiden vara långa och omständliga, men den här gången är domen och dess motivering kort och lakonisk. Tingsrätten har inte heller tagit ställning till Olof Samuelssons anspråk på skadestånd.

Kan skälet ha varit att Jablonsky rest vidare mot okänd ort och att man därför bedömt utsikterna att indriva skadestånd och eventuella böter för falsk angivelse, resande av livsfarligt vapen m.m. Man får vidare intrycket att myndigheterna har velat tona ner det hela och bli av med Jablonsky med så liten uppmärksamhet som möjligt.

Måhända var också hans verkliga identitet oklar. Att det handlat om en utlänning med titeln prins kan orsaka vill frustation hos de lokala myndighetspersonerna. Här kan påpekas att titlar som prins, furste och liknande inte var alltför ovanliga inom östeuropeisk högadel och hade således drag av "inflation" över sig. Kan intermezona på vägen förklaras av reströtthet i kombination med språkförbistring?

Eller kan det ses som en konfrontation mellan en polsk adelsman i vars hemland bönderna var livegna och han därför var van vid att behandla

dem därefter och den fria svenska bonden på samma vis?

Frånsett smärre lokala klasskillnader i ett Tornedalen som saknade egentlig adel med motsvarande gods, torde dess allmoge, ha haft ytterst vaga, om ens några föreställningar om sina gelikars situation i Östeuropa. Det kan med andra ord ha handlat om en så kallad "kulturkrock", som fick sin rättsliga epilog inför häradsrätten i Övertorneå.

Det framgår inte i protokollet vem denne prins Jablonsky var. Han borde ha bott i Sverige en tid då han kunde

göra sig förstådd på svenska språket och framför allt klara sig uppe i Tornedalen. Kanske var han en ättling till Johan Joseph Jablonsky (f. 1688) som var tolk och lakej, vojvod, i det polska hovet på 1700-talet. Han kom till Sverige tillsammans med den polske kungen Stanislaw Leszczyński och den polska hovstaten efter Karl XII:s nederlag vid Poltava 1709, då August II tog tillbaka tronen. ▣

Fritz Von Dardel

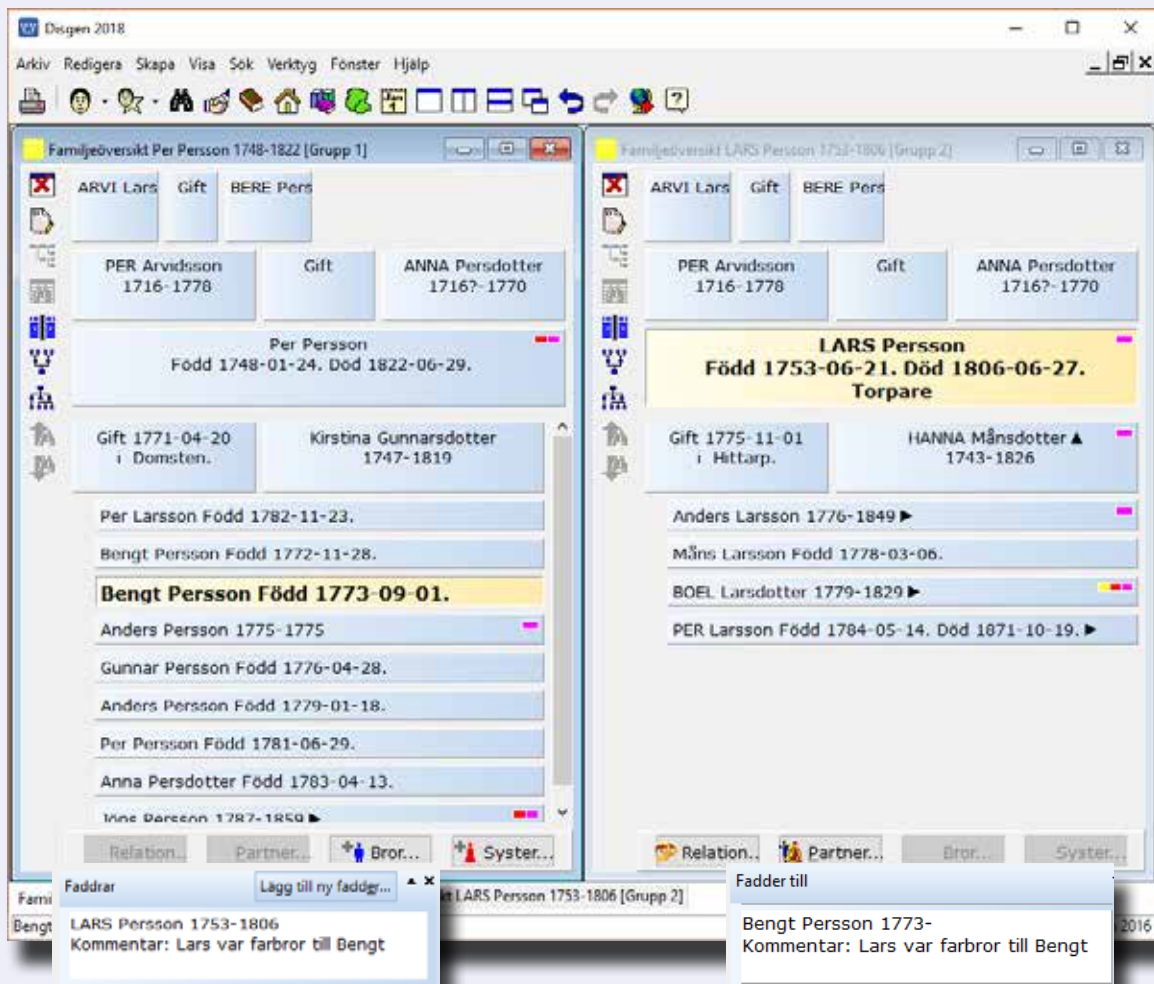

Bild 1. Familjeöversikter ordnade för att dra fadderbarnet Bengt till faddern Lars Persson.

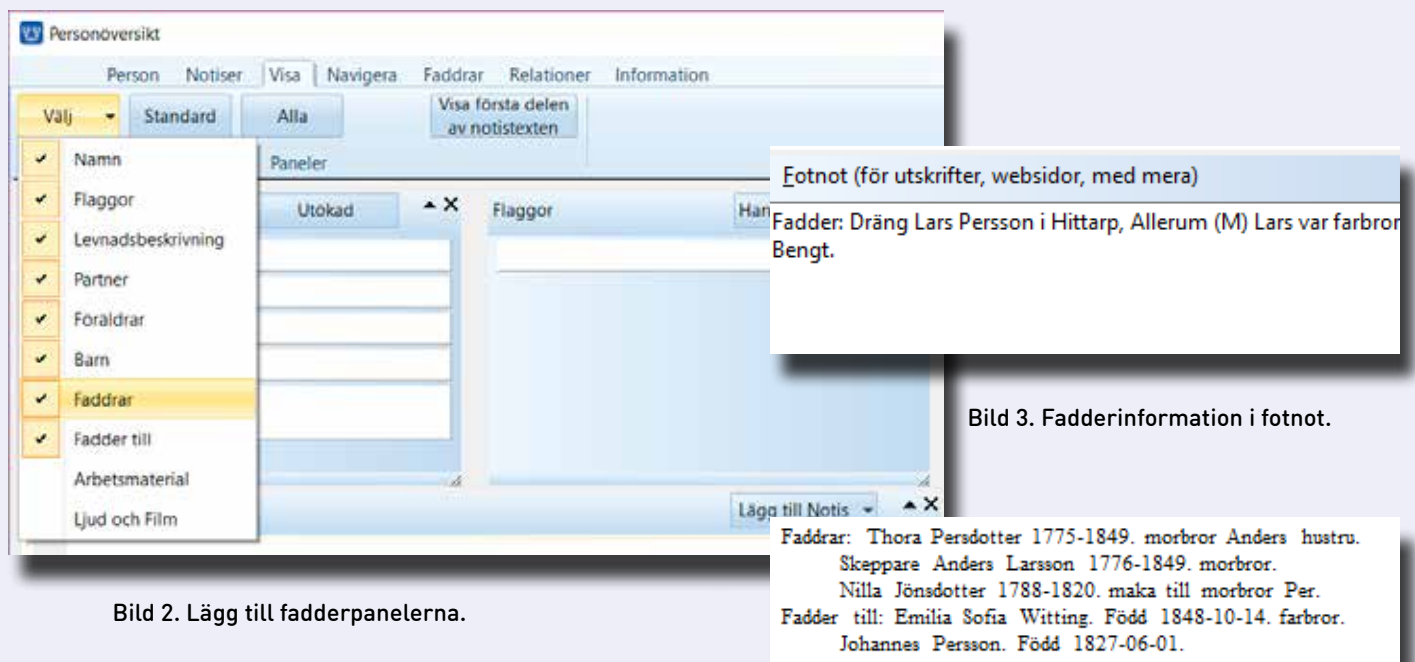

Bild 2. Lägg till fadderpanelerna.

Bild 3. Fadderinformation i fotnot.

Bild 4. Fadderutskrift.

Faddrar i Disgen 2018

ANVÄNDNING AV faddrar för att hitta och bekräfta släktskap eller för att kartlägga föräldrarnas sociala liv är mycket givande. Ofta finner man ett eller flera syskon till föräldrarna bland faddrarna, vilket ger information såväl om vilka syskonen var som var de bodde.

I Disgen 2018 har det införts en del nyheter när det gäller faddrar: Dra och släpp för att koppla in faddrar, utökad visning av fadderkommentaren samt utskrift av faddrar och "fadder till". En något äldre nyhet är verktyget Justera faddrar som infördes redan i 2016.6, för de som använt faddrar i Disgen 8. Med det verktyget kan man för sina importerade faddrar välja vad man vill göra med fadderinformationen, till exempel överföra den till en fotnot till barnets födelsenotis.

När man håller på och lägger in alla barnen i en barnaskara är det ofta samma syskon som dyker upp som faddrar på dop efter dop. Då är det smidigt att ha flera familjeöversikter uppe samtidigt på skärmen, en dit barnen hör och en (eller flera) familjeöversikter för föräldrarnas syskon.

Med dra och släpp kan man nu enkelt dra barnet till sin fadder i den andra familjeöversikten och få faddern kopplad (bild 1).

Man ordnar först familjeöversikterna så att i den ena är dopbarnet barn till en centruperson och i den andra är faddern centruperson. Sedan markerar man barnet, håller vänsterknappen på musen nedtryckt och drar markören till faddern. Nu visas en textruta där det anges vem som är fadderbarn och vem som kommer att bli fadder. När man sedan släpper musen visas en dialogruta där fadderkommentaren kan fyllas i. Som kommentar kan man till exempel skriva vilken relationen är mellan fadder och fadderbarn: "Kristina var hustru till farbror Per Persson". Nytt för Disgen 2018 är att fadderkommentaren inte bara visas i barnets personöversikt i panelen Faddrar utan även i fadderns personöversikt i panelen Fadder till. Om du inte har valt att visa fadderpanelerna ännu i personöversikten så gör du det genom att i personöversik-

tens meny välja Visa > Välj och bocka för dem (bild 2), så kommer de automatiskt fram i alla personöversikter, längst ner i översikten. Du kan också använda knappen Alla under Visamenyn, så kommer samtliga paneler fram i personöversikten.

Man kan naturligtvis leta fram andra personer som är faddrar och redan finns i databasen genom vanlig sökning och visa i en familjeöversikt och därefter göra kopplingen med dra och släpp. Eller så kan man använda funktionen Lägg till Fadder i Fadderpanelen, skriva in namnet varpå personen visas i fältet Dubblett och när man väljer Koppla fadder blir personen nu inkopplad som fadder.

Vid utskrifter är det nu också möjligt att välja att ta med fadder och fadder till genom att välja in Faddrar bland notiserna för utskriften.

Detaljerad information om hur man går till väga med både inkoppling och justering av faddrar finns i handledningen. ▣

Okänd moder sökes

MIN DOTTER och hennes man undrade om jag ville hjälpa till och titta på hans släktträd. Eftersom jag tycker att släktforskning är roligt och spännande också om det inte handlar om mina närmaste släktingar, så tog jag mig an detta med entusiasm och förväntan. Utan att ana vad som väntade runt hörnet.

Till en början var det som vanligt att bläddra i dödbok, husförhörlängder, födelse- och dopböcker och så vidare, men när jag kom till hans farmor Margit, som var född i Stenstorp 1915, började det bli ovanligt. I födelseanteckningen står oäkta och fader okänd – det har man ju mött många gånger förr utan att man blivit smittad av gammaldags moraliska värderingar – men sedan står det att även modern är okänd – det har jag bara mött en gång tidigare – men här med moderns födelsedatum angivet. Okänd moder men med födelsedatum – det har jag aldrig mött förr. Det står att anmälan om födseln är gjord av barnmorskan Hedvig Andersson. När man sedan går till församlingsboken står Margit skriven ”på församlingen skrivna” tillsammans med många kamrater. Sju sidor fullskrivna med information som liknar hennes, okänd fader, okänd moder med födelsedatum och alla anmälda till prästen av barnmorskan Hedvig Anderson i Stenstorp, ibland står det Sölfvesborg Stenstorp. Nu kunde jag inte låta bli att undra vad som pågick i Stenstorp under Första Världskriget.

I Hjo-Tibros Släktforskarförenings information om okända fäder står följande: ”Vissa barnmorskor hade som affärsidé att ta emot ”obemärkt födsel”. I Stenstorp fanns en sådan – Hedvig Andersson – som förlöste 250 barn med okänd mor 1908-1917. I ett förseglat kuvert bifogat födelseboken skulle uppgifter om modern finnas.”

Om man tittar i födelseboken ser man att Hedvig dyker upp med okända mödrar redan 1903 och om man läser hennes anteckningar i de obligatoriska barnmorskeböckerna ser man antecknat att förlossningen sker i hennes hem.

Om man sedan tittar i födelseböckerna från 1918 och framåt så förekommer det ett statistiskt onaturligt högt antal ”okända fäder” i Stenstorp medan mödrarna som hör ihop med dem har både namn och boendeort som födelsedag angivna. Jag tror att verksamheten fortsatte även efter 1917. Förändringen kan hänga ihop med den nya barnavårdslag som kom att gälla från 1918.

I Hugo Skölds bok ”Boken om Stenstorp” står på sidan 220 följande:

”I Sölfvesborg i Stenstorp drevs från 1909 (se dock ovan!) ett s.k. förlossningshem, där kvinnor, som ville vara obemärkta, togs emot. År 1909 förlossades 32 kvinnor, av vilka endast 2 voro gifta. År 1910 var antalet 43, av vilka 26 ville vara okända. Under årens lopp föddes ett par tusen barn

i hemmet. Verksamheten sågs ej med blida ögon av kommunala myndigheter. Kommunalnämnden förbjöd innehavarinna år 1910 att ”yrkesmässigt” mottaga barnafödderskor. Hennes verksamhet, säger nämnden, har medfört, att Stenstorp troligen har rekordet i landet i fråga om födda oäkta barn. Beslutet stod sig ej. För läkarvården svarade en doktor från Skövde. Personligen var innehavarinna aktad och skicklig i sitt yrke.”

Hedvig Andersson

Hedvig Maria Gustavsson föddes i Dala 1868. Hennes föräldrar var Gustaf Johansson och Maria Lena Larsdotter. År 1872 flyttade familjen till Stenstorp.

1890 gifter sig Hedvig med Lars Johan Andersson som är hemmansägare/arbetare/omlastare. Arbetade han vid järnvägen? Stenstorp var ju en stor knutpunkt för järnvägsnätet vid den tiden, vilket ju också var praktiskt för Hedvigs verksamhet. I familjen finns från 1895 även Gerda Charlotta Andersson, född 1889 i Hagelbergs församling. Hon anges vara m.d.u.ä, det vill säga makens dotter utom äktenskapet. Gerda blir sjuksköterska och arbetar tillsammans med sin styvmor – det är de två som är dopvittnen till nästa alla barnen.

Till familjen hörde också Laura Josefina, född i Stenstorp 1901, först som fosterbarn, senare adopterad. Hon avled i Ulricehamn 1973.

I församlingsboken står i vilken ort barnen hamnade som fosterbarn eller som adoptivbarn.

Inlagda dokument

I födelseboken finns många tillagda brev där gifta par adopterat de barn som de tagit till sig som fosterbarn. Men också andra brev.

Undertecknad erkänner mig härmed vara fader till gossebarnet Olle Valdemar, som av okänd moder föddes i Stenstorp 8 maj 1916.

*Motala 27/6 1923,
Jöns Valdemar Åkesson*

Faders anhållan om anteckning av släktnamn för barn

Undertecknad som i laga ordning blivit antecknad som fader till Margit Wiktorina född 22/11 1915 i Stenstorps församling och numera Kyrkskriven Stockholm av Katarina församling anholder härmed att detta barn må erhålla mitt släktnamn Wiborg.

Örnsköldsvik 14 januari 1940

Jakob Martin Wiktor Wiborg

Undertecknad samtycker till ovan omförmälda namnändring

Margit Viktoria Fürst

1916 den 28 juli föddes i Stenstorp församling i Skaraborgs län flickebarnet Haydie Anna Lisa, barn av okända föräldrar. Såsom föräldrar till ovanstående barn har vid idag verkställd legalisation anteckning fader Otto Södervist,

Johansson född 2 sept. 1871 och hans hustru Anna Elisabet Söderqvist född Åberg

Fadern, som enligt mig förevisade, lagligt styrkta intyg, erkänt sig vara fader till ovanstående barn gift sig med modern till barnet den 11 mars 1918, men afled redan 22 mars innan legitimeringen hann ske.

Karlstads stadsförsamling i Värmlands län

9 december 1918,

Pastor Gustaf Hillbom

Inför undertecknad har det vederbörligen styrkts att gossen Jan-Erik född 20/4 1914 av okända föräldrar och fosterson hos gjutaren J Dygd, Mölltorp, är son före äktenskapet till skohandlaren Johan Albin Gustafsson född 2/12 1887 och hans hustru Helen Viklund 19/3 188 och föräldrarna önskar få detta antecknat i församlingsboken och föd o dopboken för 1914

*Byske i pastorsexp den 20 nov 1928
Kyrkoherde X*

Till Pastorsämbetet i Stenstorp

Enligt bevittnat erkännande av den 28 januari 1931 har fru Elisabet Nilsson född Rahm, född den 28/6 1872 erkänt sig såsom moder till Gösta Alex, född 23/6 1916 i er församling och för närvarande fosterson till lokföraren Magnus Vilhelm Lagerkrantz och hans hustru i tomt 58 härstädes

Nässjö 18/2 1931

Komminister Gustav Pontén

Att gossebarnet Karl Otto Wilhelm född den 26 september 1908 är vårt gemensamma före äktenskapet sammanafnade barn, intyga undertecknade äkta makar och tillägga vi det härmed alla de lagliga rättigheter som tillkomma ett äkta barn

Skara den 21 juni 1912

Otto Öhrberg, Anna Öhrberg

Att flickebarnet Dagmar Sofia, vilken är född den 20 september 1912 i Stenstorps församling i Skaraborgs län samt döpt därstädes samma dag och då uppgivet då som barn av okända föräldrar, har denna dag inför undertecknad styrkts och erkänt av u.ä. av ogifta damfrisörskan Alma Lovisa Petersson i staden härstädes, vilken är född 19 april 1884 i Ekeberga församling i Kronobergs län

Samt av det av modern innehavda förseglade erkännandet av moderskapsamma dag av undertecknad öppnats varvid muntligt erkännande bekräftats.

Intygas härmed för komplettering av födelsebok.

Karlstad stadsförsamling 8 september 1919

Pastorsadjunkt Clas Saronsson

Men finns det ett förseglat konvolut om vår farmor Margit någonstans? Inte på Landsarkivet i Göteborg i alla fall. Där har jag varit och frågat. En massa gamla handlingar från församlingen finns där sedan många år

tillbaka. Kanske står det en låda med dessa brev i någon skrub, vindsvå eller källare i församlingens lokaler i Stenstorp? Eller på Hedvigs gamla gård? Det är väl mindre troligt - för poängen med dessa brevs innehåll är ju att de ska gå lätt att få tag i eftersom tanken med dem är att de ska kunna rätta till "gamla oförätter" och kunna få stora juridiska konsekvenser så som att man accepterar och tar på sig sitt föräldraskap, få adoption korrekt och juridiskt accepterat, få arvsrätt att fungera med mera.

Vem kan man fråga?

Hedvig Anderssons make avled 1920, hon själv 1946 och dottern (ogift) 1975 i Tollarp - så de vägarna är stängda. Adoptivdotter Laura Josefina, som föddes i Stenstorp 1901, avled i Ulricehamn 1973.

Man kunde ju se efter hur många kvinnor som är födda den dag som anges som födelsedatum för Margits mor det vill säga 1885-10-25. Enligt dödboken är det 178 kvinnor födda detta år. Några skulle man ju kunna utesluta direkt, till exempel de som avlidit före 1915 och säkert flera andra också, men i så fall får det ju inte finnas tvivel om födelsedatum, hon får inte ha emigrerat eller försvunnit ur rullorna på något annat sätt. För flera av dessa 178 kvinnor har man inte kunnat ange födelseort.

Men så kom jag att tänka på att jag i Landsarkivets låda med barnmorskejournaler sett flera barnmorskor som hette Andersson - så då åkte jag

till landsarkivet igen för att gå igenom journalerna igen. Då upptäckte jag att det i Hedvigs journal fanns (som jag hade missat) att Elin Okänd 27 år den 2 juni 1915 (rätt datum) fött en flicka på 2,700 kg. Nu är jag alldeles säker på att jag hittat rätt mamma och rätt flickebarn. Men om man är född 1885 så är man inte 27 år 1915. Så något är fortfarande oklart. Ett förslutet konvolut skulle ju sitta bra för en slutlig bekräftelse. I dödboken finns det 6 stycken Elin som är födda 1885-10-25 men ingen känns riktigt rätt.

I Ancestry finns det 12 Elin födda det datumet varav flera kan vara möjliga.

- Elin Christina, född i Sjörup, Malmöhus. Ola Hansson, Johanna Andersdotter
- Elin Hanna, född i Misterhult, Kalmar. Anders Fredr Andersson, Maria Charlotta Svensdotter
- Elin Erika, född i Råneå, Norrbotten. Gustaf Löf, Kristina Englund
- Elin Charlotta, född i Adolf Fredrik, Stockholm. Fredrik Lindén, Jenny Charlotta Håkansson

Men skulle man då inte kunna komma framåt med modernare metoder som analys av ättlingars DNA-prover, triangulering av matchningar och analys av läget av längre block på speciella ställen på olika kromosomer.

Det skulle man kunna tro. Men vad händer då - jo min måg visar sig vara DNA-släkt med min morbror (57 cM och längsta block 14) och min syster (34 cM och block 15). De var inte det minsta släkt innan.

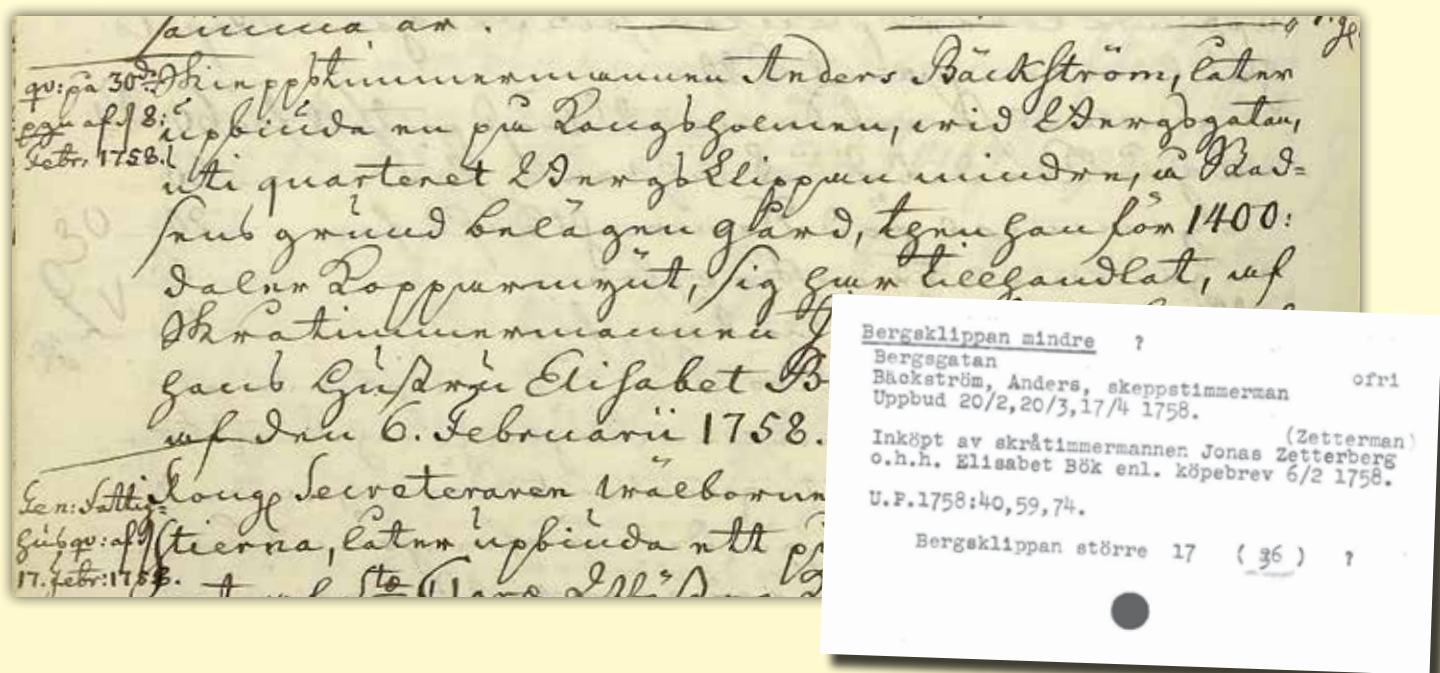
Deras gemensamma kromosombit finns på kromosom 19 och på samma plats finns även en annan matchning - kanske kan den leda till klarhet i frågan. Men hon har inget släkträd så jag har skrivit till henne.

Pastorsexpeditionen i Stenstorp tänker höra med äldre medlemmar i kyrkorådet om de kan ha ytterligare information att ge mig. Eller kan det finnas något i arkivet i Gudhem?

Avslutningsvis vill jag säga att när man läser texten från Hjo-Tibro så kan man få för sig att Hedvig bedrev sin förlossningsverksamhet för snöd vinnings skull. Men när jag har hållit på med det här har jag fått för mig att hon var en god människa som utförde en Gudi behaglig gärning när hon hjälpte dessa kvinnor som hamnat i en så utsatt position. Möjligen kan hennes egen situation med ett barn fött före äktenskapet bidragit i motivationshänseende.

Vi får väl ta bieffekten att hon gjort det svårt för oss släktforskare. ▣

Hitta äldre fastighetsaffärer i Stockholm i ArkivDigital

■ För den som är intresserad av gårdars och fastigheters historia är upp-
buds- och lagfartsprotokollen av högsta
intresse. De förvaras i härads- och råd-
husrätternas arkiv och innehåller upp-
gifter om köp och försäljning av fast
egendom.

Nyligen har ArkivDigital digitali-
serat upp- och lagfartsprotokol-
len för Stockholms stad från äldsta tid
(1679) till och med 1809, inalles 52 vo-
lymer. Det är ett arkivmaterial som ger
värdefull information om alla fastighe-
ter och inte så sällan också pusselbitar
som kan vara värdefulla i släktforsk-
ningen. Men framför allt hjälper pro-
tokollen till att ge en bättre bild av våra
förfäders liv, i detta fall bättre uppgifter
om var och hur de bodde.

Uppbuds- och lagfartsprotokollen är
inte helt enkla att hitta i eftersom de är
förda i kronologisk ordning. Man mäs-
te alltså veta när en fastighet bytte ägare
för att någorlunda enkelt återfinna den
i protokollet. Och inte ens det hjälper
alltid eftersom det kunde dröja många
år innan en fastighetsaffär anmäldes till
tingsrätten för uppbud.

Men just för Stockholm är det myck-
et enklare. Stockholms stadsarkiv har
registrerat protokollen och lagt ut regis-
terkortet på sin hemsida under nam-
net »Fastighetsregister 1675–1875» (i re-
gistret finns dessutom hänvisningar till
en del andra källor som mantalslängder
och bouppteckningar).

Registret är inte uppställt efter per-
sonnamn utan efter kvarter och gårdar.
För att kunna hitta sina släktingars fast-
ighetsaffärer behöver man alltså veta
var i Stockholm de ägde gårdar eller
stenhus. Den källa som avslöjar detta
är bouppteckningarna, som också finns
tillgängliga i ArkivDigital (med per-
sonregister).

Första steget är alltså att kolla släk-
tingarnas bouppteckningar där deras
fastigheter bör nämnas (vanligtvis med
kvarter och ibland också gårdsnum-
mer). Gå sedan till Stockholms stads-
arkivs register och leta upp kvarteret.
Förhoppningsvis finns där registerkort
som berättar när släktingarna köpte
och sålde den aktuella fastigheten med
en hänvisning typ »U.P. 1758:40, 59, 74»
(år och sida). Leta sedan upp sidan i

Den 6 febr 1758 köpte skeppstim-
mermannen Anders Bäckström en
gård på Kungsholmen för 1400 daler
kopparmynt, för övrigt belägen ex-
akt där Stockholms stadsarkiv ligger
i dag uppe på Kungsklippan. Regis-
terkortet på stadsarkivets hemsida
gjorde det möjligt att enkelt hitta
uppgiften om fastighetsköpet i upp-
budsprotokollen hos ArkivDigital.

upp- och lagfartsprotokollen hos
ArkivDigital som finns under arkiv-
bildaren Stockholms magistrat och råd-
husrätt.

Det finns sedan goda möjligheter att
hitta mer på internet om fastigheten
och området där den låg, exempelvis
på Stockholms stads webbplats Stock-
holmskällan. Där finns bland annat
gamla kartor och mängder med foto-
grafier som är till hjälp för den som vill
få en bättre bild av ett svunnet Stock-
holm.

Håkan Skogsjö

En guldgruva för alla som forskar på Tjörn och Orust

Del V

Tabell 6 (se tabell 4)

Anders Nilsson i Rönningehöjd 10-11/6 1709 efter
lottkastning 1/4 gård Rönningehöjd. Lefv 1/10 1730 i Turid
med hustru Nils om samma förfärd. Död före
10/1 1747.

* Karin Andersdotter (R-g)

Barn:

bannadikt i tvänne giften.

1. Marit Andersdotter var sedans 1/6 1734 förlovad
med Hans Koch

2. Amborg Andersdotter nämnes 29/5 1744. Bor 1748 i Rön-
ningehöjd och då gift med Anders Olofsson

3. Christen Andersson

4. Jön Andersson

5. Karin Andersdotter, vika till sistnämnda barn är
omtydd 1747.

Del VI

Tabell 7 (se tabell 5)

Nils Olsson i Tjölby Västergård erhö 19/10 1731
jämt hustrun Kerstin Nilsson 1/6 Tjölby Väst-
gård i testamente av prästfader Nils Persson i
Tjölby. - Var 1747 förmyndare för kusinerna
Christen, Jön och Karin, Anders Nilssons barn-

Barn:

överskriftning
1767-78. Län
Anders i Amborg

1. Olof Nilsson i Tjölby Västergård är 21/10 1765 gift
med Regina Nilsson. Syns vara död före
1766, då änkan är omgift med Nils Jonsson

2. Nils Nilsson Läger 1767 i förgift med drägen-
skan och dömdas drän. * Döda i Rönningehöjd
döpte 1764 23/5 1/6 Tjölby ut

3. Marit och Nils 1764 24/5

4. Karin Nilsson 1764 23/5

Ett uppslag i J.A. Nordströms utredning om den så kallade Rönning-släkten ingår "Gårdar och släkter på Tjörn" (volym A2:4). Kyrkböckerna i Rönningehöjd börjar först 1797, vilket gör det extra svårt att forska i socknen dessförinnan.

■ Överläkare J.A. Nordströms samling i Göteborgs landsarkiv innehåller mängder med intressant material för den som forskar i Bohuslän i allmänhet och på öarna Tjörn och Orust i synnerhet.

Samlingens upphovsman är en av forskare av högsta klass, överläkaren John Anders Nordström (1896-1983), länsman från Tjörn, som vid sidan av sitt värv som läkare i Vadstena ägnade sin tid åt släkt- och lokalhistorisk forskning med fokus på främst på Tjörn och Orust i äldre tider.

Sina resultat redovisade han i många artiklar, publicerade i bland annat Personhistorisk tidskrift och Göteborgs

och Bohusläns fornminnesförenings tidskrift, men åtskilligt blev aldrig tryckt. Istället återfinns de i hans samling, ofta sammanställda med prydlig piktur i inbundna anteckningsböcker.

Några exempel på vad som finns:

► sju volymer Gårdar och släkter på Tjörn, som bland annat innehåller »Klövedalssläkter intill 1727, del I-III», och »Stenkyrka sockens gårdar och bondesläkter, del 1-2»,

► åtta volymer Övrigt rörande Tjörn och Orust med framför allt avskrifter av olika urkunder,

► sju volymer Sammanställningar, avskrifter etc rörande övriga delar av

Bohuslän och Bohuslän i allmänhet med åtskilliga utredningar rörande den äldre adeln i Bohuslän och

► nio volymer med avskrifter ur domböckerna för Tjörn och Orust från 1663 till 1745.

Så du som är intresserad av dessa trakter bör absolut titta närmare på J.A. Nordströms värdefulla samling. Chansen är stor att där finns någonting som hjälper dig vidare i forskningen.

Du hittar samlingen i ArkivDigital genom att göra en Ny arkivsökning (blå knapp) och skriva »Nordström» i sök-rutan.

Håkan Skogsjö

ArkivDigital
Din nyckel till historisk kunskap

Medlemsbutik

Webbshoppen

Köp Disgen

Läs hur du gör på sidan 39!

Äldre nr av Diskulogen

- I mån av tillgång 30 kr/nr.

Medlemmar kan beställa från Dis via webbshoppen på shop.dis.se.

Vid frågor ring Dis kansli på telefon 013-149043 (måndag-torsdag kl. 9-15). Porto tillkommer på angivna priser.

I webbshoppen kan du läsa mer om de olika produkterna!

SLÄKTFORSKARFÖRBUNDETS HANDBÖCKER

2. Fader okänd 220 kr
(Elisabeth Reuterswärd)
3. Släktforska med kartor 220 kr
(K-I Ångström & Björn Johansson)
4. Soldatforska! 230 kr
(Lars Ericson Wolke)
5. Smedforska! 220 kr
(Ulf Berggren)
6. Vägen till dina rötter 215 kr
(Ewa Nilsson)
7. Anor från landsvägen 225 kr
(Bo Lindwall)
8. Mantalsforska 230 kr
(Magnus Bäckmark)
9. Släktforska med DNA 220 kr
(Peter Sjölund)
10. Domstolsforska 215 kr
(Claes Westling)
11. Källkritik och källhänvisningar 230 kr
(Michael Lundholm)
12. Samiska rötter 220 kr
13. Vallonska rötter 230 kr
14. Vad står det? 225 kr
(Ulf Berggren & Elisabeth Thorsell)
15. Emigrantforska på nätet 230 kr
(Anna-Lena Hultman & Ted Rosvall)
16. Släktforska om sjöfolk 220 kr
(Eva Johansson)

ANDRA BÖCKER

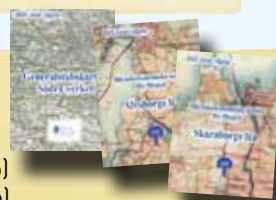
- Släktforskarens lilla faktabok 60 kr
- Släktforskarens lilla faktabok 2 60 kr
- 1900-talet – Liten släktforskarguide **NYHET!** 115 kr

KARTOR OCH DATABASER

	kr/st
• Begravda i Sverige, version 2 (dvd)	500 kr
• Generalstabskartan Norra verket (usb)	595 kr
• Generalstabskartan Södra verket (usb)	595 kr
• Häradsekonomisk karta Sverige (dvd)	250 kr
• Rotemannen 3 (usb)	320 kr
• Svenska ortnamn (dvd)	200 kr
• Sveriges befolkning 1880 (dvd)	530 kr
• Sveriges befolkning 1910 (dvd)	540 kr
• Sveriges befolkning 1970 (dvd)	520 kr
• Sveriges befolkning 1980 (usb)	520 kr
• Sveriges befolkning 1990 (usb)	550 kr
• Sveriges historiska stadskartor (dvd)	250 kr

KARTOR TILL DISGEN

- Generalstabskarta syd (dvd)
 - Generalstabskarta nord (dvd)
 - Häradsekonomiska kartan Blekinge län (usb)
 - Häradsekonomiska kartan Hallands län (usb)
 - Häradsekonomiska kartan Kristianstad län (usb)
 - Häradsekonomiska kartan Malmöhus län (usb)
 - Häradsekonomiska kartan Norrbottens län (usb)
 - Häradsekonomiska kartan Skaraborgs län (usb)
 - Häradsekonomiska kartan Stockholms län (dvd/usb)
 - Häradsekonomiska kartan Södermanlands län (dvd/usb)
 - Häradsekonomiska kartan Uppsala län (usb)
 - Häradsekonomiska kartan Värmland, norra delen (dvd)
 - Häradsekonomiska kartan Värmland, södra delen (dvd)
 - Häradsekonomiska kartan Västmanland (dvd)
 - Häradsekonomiska kartan Älvsborgs län (usb)
 - Häradsekonomiska kartan Örebro län och södra Dalarna (dvd)
 - Häradsekonomiska kartan Östergötland (dvd)
 - Ekonomiska kartor: Göteborgs och Bohus län 1932-39 (usb) **NYHET!**
 - Sockenkartan Västernorrlands län (usb)
- Pris: 250 kr per dvd-skiva. 300 kr per usb.
- Topografiska kartor för Disgen (usb) 595 kr **NYHET!**

Ang. Släktforskning med sans och balans

JAG HAR i nyligen utgivna Diskulogen läst insändaren "Släktforskning i sans och balans" men har inte kunnat förstå matematiken fullt ut. Skribenten Rune Sjöqvist skriver att genetiskt samband tunnas ut mycket snabbt och ger exempel i tabell 3. Det är naturligtvis matematiskt korrekt men när man ser hur snabbt det ackumulerade antalet individer ökar tänker nog en del på sädeskornen och schackbrädet. Jag fortsatte tabellen och får 100 miljoner redan i generation 26 och 102 miljarder i generation 36. Enligt Illustrerad Vetenskap, 1 sept 2009, har det levat totalt 107 miljarder människor på jorden sammanlagt genom åren.

Man antar att Homo Sapiens som art är cirka 50 000 år. Om en generation är 25 år blir det 2000 generationer. I tabell 3 blir ackumulerade antalet 1,6 biljoner redan i generation 40 och då kan man ju ana vilka astronomiska siffror vi har i generation 2000. Och där är ju det verkliga antalet bara en handfull, kanske bara 2. Någonstans i Afrika.

Det rör sig alltså inte om unika individer i en strikt matematisk modell utan en individ förekommer på flera ställen i släktträdet. Och detta i allt högre utsträckning ju längre bakåt i tiden vi går.

Så slutsatsen att "det genetiska släktskapet är svagare än man vill tro" kanske kan ifrågasättas. Det är väl istället starkare ju längre bakåt man går?

HANS THALÉN
MEDLEM 55812

Tabell 3.

Gen	Släktskap	Antal	Acc. antal
1	Förälder	2	2
2	Farföräldrar	4	6
3	Ff f	8	14
4	Ff ff	16	30
5	Ff ff f	32	62
6	Ff ff ff	64	126
7	osv.	128	254
8	osv.	256	510
9	osv.	512	1 022
10	osv.	1 024	2 046
11	osv.	2 048	4 094
12	osv.	4 096	8 190
13	osv.	8 192	16 382
14	osv.	16 384	32 766
15	osv.	32 768	65 534

TACK FÖR er läsvärda tidning som kom med posten igår. Finns alltid intressanta artiklar och bra info att ta del av!

Men denna gång finns det en Insändare på sidan 38 (120/2018) av Rune Sjöqvist – som i och för sig är väldigt tankvärd och viktig – men som ger mig lite huvudbry! I tabell 3 talas det om antalet anor i ens släktträd. Tabellen ger antalet i varje generation till och med 15:e generationen – samt ackumulerat antal i den högra kolumnen.

Min fråga är: Har författaren inte räknat fel på det ackumulerade antalet från generation 3?! Borde det inte bli: 2, 6, 14, 30, 62, 126, 254 och så vidare – eller hur är den ackumulerade siffran framräknad?

Hoppas att ni kan hjälpa mig med ett svar på denna fråga – som ju är väldigt intressant ur många aspekter – inte minst ur dem som författaren nämner.

ULF LEKHOLM

Köp Disgen 2018!

Priset är 100 kr för en uppdatering från Disgen 2016 till Disgen 2018. Uppdateringen inkluderar program med handledning och gratis uppdateringar tills nästa betalversion kommer ut.

Programmet laddas ner från Dis webbplats, www.dis.se/disgen, och handledningen läser du på webben. För dig som har Disgen 8 är priset 350 kr. En förutsättning är som tidigare att du har ett oavbrutet medlemskap.

- Ni som köpt Disgen 2016 efter 1 februari 2018 behöver inte betala något extra för uppdateringen.
- För dig som ännu inte har köpt Disgen eller har Disgen 7 (eller äldre) är priset 750 kr.

† Avlidna Dis-medlemmar

1	P O Bergman, Sturefors	22148	Gunnar Gran, Linköping	41227	Ulf Lindberg, Nykvarn
3119	Bertil Jinnelid, Norrtälje	22379	Göran Dahlqvist, Norrköping	41480	Leif Karlsson, Veberöd
5061	Gunnar Gustavsson, Höllviken	23758	Olle Sandell, Hässelby	42087	Ulla-Britt Söderberg, Malmberget
6248	Ivar Forsström, Söderköping	24340	Börje Ståhl, Kungsbacka	43282	Nils Malmer, Lund
6363	Rosy Hammarlund, Mjölby	25138	Owe Jacobsson, Lindome	45032	Leo Vig, Bromma
9420	Hans-Erik Persson, Helsingborg	26124	Erik Forss, Uppsala	45402	Berit Månsson, Veberöd
9554	Willum Jensen, Motala	27134	Leif Stoopendahl, Mölndal	48278	Ted Lundin, Norrtälje
11309	Roland Runne, Kalmar	28383	Siw Rosander, Linköping	50546	Gösta Forsman, Umeå
11713	Stefan Furenius, Karlskrona	28454	Per Rydén, Lund	50903	Göran Sävén, Alnö
12519	Bertil Kling, Mölndal	29303	Solveig Häljesgård, Sala	51148	Oscar Aqvill J-son, Karlsborg
12520	Lars Arosenius, Djursholm	29733	Inger Larsson, Åkersberga	51693	Sven Nilsson, Ljungbyholm
13013	Ivar Stene, Staffanstorps	29980	Tore Larsson, Strängnäs	51901	Kenneth Pettersson, Alunda
13064	Gunnar Ahlqvist, Tingsryd	30904	Bengt Mattsson, Askim	52025	Angela Cobon, Göteborg
15111	Gertrud Sternefors, Örebro	32881	Lennart Jason, Skövde	52157	Ann-Charlott Olsson, Varberg
15195	Kent Wahlgren, Skövde	32907	Henry Johansson, Västerås	52237	Ragnar Dyrland-Kristiansen, Bjärred
15329	Rune Larson, Stockholm	33756	Rolf Körnemark, Sigtuna	52966	Sven-Eric Johansson, Karlskoga
15334	Britt Jarebrant, Lomma	34460	Einar Jonsson, Brunflo	54141	Eddie Schälén, Varberg
15715	Bertil Sparf, Bromma	35967	Acke Sandin, Skillinge		
16495	Inge Sandahl, Tyresö	36107	Karl-Olof Torén, Överlida		
16738	Arne Lindberg, Skövde	36644	Christer Holmberg, Viksjö		
19411	Arne Levin, Nyköping	37050	Stig Claeson, Växjö		
20562	Sven Schultz, Mölnlycke	39501	Bertil Hjelm, Köping		
21106	Ragnhild Ohlsson, Helsingborg	39700	Rose-Marie Persson, Vikbolandet		
21418	Vivi-Anne Havenström Dahl, Bankeryd				

Funktionärer

Faddrarna har talat om på vilket sätt de vill bli kontaktade. Den kontaktinformation som inte står inom parentes bör användas i första hand. Om det står dag eller kv efter ett telefonnummer vill faddern helst bli uppringd dagtid resp. kvällstid. Faddrarna är listade i postnummerordning.

Sedan förra numret har Disbyt-ombudet Ragnar Dyrland-Kristiansen avlidit. Kenneth Mörk i Sala har slutat som Holger-fadder. Tack för din insats! Anders Lindman Hjalmarsson i Linköping har börjat som Disgen-fadder.

Dis faddrar är en grupp erfarna medlemmar som på ideell basis åtagit sig att dela med sig av sina erfarenheter till andra medlemmar, via telefon och e-post. Det finns inga garantier för att dina problem blir lösta genom att du kontaktar en fadder, eller att du slipper datorrelaterade olyckor. Genom att kontakta en fadder har du förbundit dig

- att ha tagit en säkerhetskopiering innan samtalet (e-posten)
- att följa fadderns råd på egen risk
- att ha samtyckt till att faddern inte kan göras ansvarig på något sätt för eventuella fel, misstag, dataförluster eller annan skada.

Disgen/pc Sverige

		Fadderlista i postnummerordning	
Stig Geber	Uttran	08-53030734	stig.geber@telia.com
Hans Peter Stülten	Nynäshamn	0707-828491	h-p.stuelten@outlook.com
Håkan René	Vällingby	0708-270131dag	hakan.rene@gmail.com
Carl-Göran Backgård	Åkersberga	076-3170127	cg@milstolpen.org
Torgny Larsson	Malmö		larsson.torgny@gmail.com
Carl Strandberg	Malmö	070-5942775	carl.strandberg@comhem.se
Bengt Kjellerström	Lund	[070-2703944]	bengt@kj2.se
Magnus Hellblom	Lund	046-248470	0733-360102 magnus@hellblom.com
Anders Larsson	Svedala	070-7470759	anders@dis-syd.se
Lena Ringbrant Ekelund	Klippan	0435-711060	070-2320079 l.re@telia.com
Benny Olson	Kristianstad	044-331103	olsonbenny@hotmail.com
Bo Lundgren	Nymölla	0735-288825	bo@delmedia.se
Arne Sörlöv	Tving	0721-505333	arne@sorlov.com
Staffan Knös	Ronneby	0705-951338	1338-sek@telia.com
Christina Claeson	Göteborg	031-159538kv	ch_claeson@hotmail.com
Hans Nyman	Borås	033-254075	0705-254075 hansnyman@telia.com
Tomas G H Johansson	Svenljunga	0325-13631kv	tomasgh@live.se
Leif Berglund	Huskvarna	036-130797	073-6715111 leifbhva@gmail.com
Tommy Nilson	Eksjö	070-3031732	tommy@betoni.se
Börje Jönsson	Eksjö	070-8631217	borje.jn@gmail.com
Anders L. Hjalmarsson	Linköping	070-6004078	ka.lindman@gmail.com
Peter Tilly	Linköping		0703-660003 peter.tilly@telia.com
Tor-Leif Björklund	Norrköping	0768-130387	torleif.bjorklund@telia.com
Elisabeth Molin	Visby	0705-116292	elisabeth@imolin.se
Bengt Hammarström	Karlskoga	0586-36587	0727352434 b.hammarstrom@telia.com
Jan Wallin	Örebro	019-183830	070-3877888 jan.wallin.orebro@telia.com
Claes Embäck	Gävle	026-192500	0735-808972 cgou99@gmail.com
Olle Olsson	Gävle	026-101376	070-6303267 olle.olsson.gavle@gmail.com
Staffan Bodén	Gnarps	070-5369583	hampus3249@gmail.com
Tony Rodin	Bollnäs	[0703-506304]	tony.rodin@gmail.com
Bodil Orremo	Frösön	070-5281816	bodil.orremo@gmail.com
Bernth Lindfors	Njurunda	060-31524	070-2750339 bernth.lindfors@telia.com
Örjan Öberg	Härnösand	0611-22188	070-6534127 orjan@baskskuru.se
Peter Johansson	Örnsköldsvik	070-5648859	peter.johansson-oer@telia.com
Lennart Näslund	Örnsköldsvik	076-8480114	lennart@hsn.nu
Tommy Jacobsson	Umeå	090-32493	070-5125770 tommy.umea@gmail.com
Laila Larsson	Ersmark	0910-720041	070-6164410 laila.tuva@outlook.com
Curth Svedberg	Roknäs	0911-240498	070-6619907 curth.svedberg@telia.com
Stefan Wennberg	Seskarö	0922-61315	070-6556433 stefan.wennberg@telia.com

Disgen/pc Finland

Henrik Mangs	Vasa	+358-500268361kv	henrik.mangs@netikka.fi
--------------	------	------------------	-------------------------

Disgen/pc Norge

Alf Christophersen	Songe	+47-37164209	alf.christophersen@medisin.uio.no
--------------------	-------	--------------	-----------------------------------

Disgen/Linux

Thomas Björk	Höör	0413-23458		tb@bytecode.se
Roy Johansson	Borås	033-7709522	0709-706170	roykleval@gotanet.com

Mac

Kerstin Bjernevik	Kista	08-7511630		kerstin.bjernevik@bredband.net
Helge Olsson	Anderslöv	0410-20002	0708-583988	unahans@telia.com
Sven Olby	Västerås	021-20494		sven.olby@telia.com
Gunilla Hermander	Hudiksvall	0650-94188		macnilla@telia.com
Kerstin Farm	Matfors	070-1770111		kerstin@farm.se

Min Släkt/pc

Elinor Elmborg	Södertälje	08-55013205		jagelli@hotmail.se
Lotta Sörensen	Sölvesborg	0760-141262		lotta.1957@gmail.com
Kjell Croné	Göteborg	031-159538kv		crone.kjell@gmail.com
Annelie Lindgren Kedehag	Mölnlycke	0739-778388		petared@gmail.com
Bo Svartholm	Frösön	063-44286		bo.svartholm@gmail.com

Holger/pc

Sven Olof Åkerlund	Huddinge	(070-5112847)		sven.olof.akerlund@gmail.com
--------------------	----------	---------------	--	------------------------------

Karthantering

Lena Ringbrant Ekelund	Klippan	0435-711060	070-2320079	l.re@telia.com
Tor-Leif Björklund	Norrköping	0768-130387		torleif.bjorklund@telia.com

Disbyt-ombud (Sverige)

Bernth Lindfors	Njurunda	060-31524	070-2750339	bernth.lindfors@telia.com
Carl-Olof Sahlin	Täby	08-7563314		carl-olof.sahlin@telia.com
Charlotte Börjesson	Västra Frölunda	031-478093		charlotte.borjesson@telia.com
Donald Freij	Värnamo		0702-780885	donald@freij.se
Gunnar Bergstedt	Stockholm		0707-716906	sm0ald@comhem.se
Hans Vappula	Borås	033-150036		hans.vappula@gmail.com
Håkan Johansson	Västerås	021-22274	070-2224857	hakan.johansson.021@telia.com
Håkan Asmundsson	Linköping	013-154126		hakan@asmundsson.nu
Jerker Thorell	Uppsala	018-693620		jerker.thorell@telia.com
Kent Hektor	Ystad	0707-530201		kent.hektor@comhem.se
Kerstin Malm	Örebro	073-0429721		kegubi60@gmail.com
Rolf Eriksson	Vikingstad	013-81283	0723-628263	rolferiksson@brevet.se

Disbyt-ombud (Sverige & Finland)

Gunnar Bergstedt	Stockholm		0707-716906	sm0ald@comhem.se
------------------	-----------	--	-------------	------------------

Dis Arkiv

c/o Bo Kleve, Solhaga 7, 582 46 Linköping		013-104 204		dis_arkiv@dis.se
---	--	-------------	--	------------------

Ordförande

Daniel Berglund

Hängestensvägen 38, 421 67 V. Frölunda,
031-443 143, 0705-244088
daniel.zz.berglund@gmail.com

Vice ordförande

Eva Dahlberg

Brunnsgatan 28, 553 17 Jönköping,
036-169 857,
evad.forening@gmail.com

Sekreterare

Elisabeth Leek

Norra Notåsa,
573 73 Sunhultsbrunn, 0140-212 25,
elisabeth.leek@telia.com

Ekonomiansvarig

Tommy Nilson

Backgatan 5, 575 35 Eksjö,
070-3031732,
tommy@betoni.se

Övriga ledamöter

Mats O Jansson

Månadsvägen 22 lgh 1201,
177 42 Järfälla, 08-58084137,
maja@cntw.com

Josefine Nilson

Brunstorpsvägen 26 A,
561 36 Huskvarna, 036-145450,
josefine@mingenealogi.se

Gunilla Kärredahl

Kristianstadsvägen 6, 289 42 Broby
044-46715, 0705-221957
gunilla@karrdahl.se

Bo Kleve

Solhaga 7, 582 46 Linköping,
013-104 204,
bok+dis@kleve.se

Karl-Ingvar Ångström

Hemmansvägen 87,
871 53 Härnösand, 0611-203 41,
karl-ingvar.angstrom@telia.com

Christina Claeson

Odinsgatan 20 B, 411 03 Göteborg
031-159538
ch_claeson@hotmail.com

Anders Lindberg

Luzernvägen 1 D, 227 38 Lund,
0708-397908,
aelindberg2004@yahoo.se

Kristina Andersson

Kvibergsvägen 7, 531 97 Lidköping,
(0510-27093kv),
foreningar.kristina@gmail.com

Valberedning

Sammanställande: **Peter Johansson**,
valberedning2018@dis.se

NORD

c/o Andersson,
Hamnplan 12A,
941 61 Piteå
070-2525368
ordf_nord@dis.se
Hemsida: www.dis-nord.se
Ordf: Christian Andersson

BERGSLAGEN

c/o Strömberg,
Patentgatan 15 lgh 1103,
722 26 Västerås, 070-210 19 15
ordf_bergslagen@dis.se
Hemsida:
www.dis-bergslagen.se
Ordf: Lars-Göran
Nilsson

MITT

c/o Lilliesköld,
Johannedalsv 150,
86337 Sundsvall,
060-155030, ordf_mitt@dis.se
Hemsida: www.dis-mitt.se
Ordf: Rolf Lusth

ÖST

Anderstorpsvägen 16,
171 54 Solna,
ordf_ost@dis.se
Hemsida: www.dis-ost.se
Ordf: Vakant

Dis-Västs föreningslokal.

Dis-Väst

DIS-VÄSTÄR en av åtta regionala föreningar med Föreningen Dis som moderförening. Med nästan 3 000 medlemmar är vi en av de största regionföreningarna.

I vår lokal på Gamla Torget i Mölndal finns ett antal datorer för dig som vill släktforska, med en mängd databaser och programvaror. Våra kurser i Disgen och släktforskning håller vi också där. I lokalen har vi även våra temakvällar där vi bland annat tar upp tekniska frågor, DNA och annat spännande.

Lokalen planerar vi att ha öppet under vissa kvällar för egen forskning och då finns också möjlighet att få hjälp med såväl släktforskning som att använda Disgen, Min Släkt eller

Disbyt bara för att ge några exempel. Då är det också tänkt att någon av våra faddrar är närvarande. I regionen finns det ett 40-tal släktforskarföreningar och flera av dem erbjuder utbildning i Disgen i olika former, antingen via ett studieförbund eller i egen regi.

Två gånger per termin har vi medlemsmöten där vi har olika aktiviteter. Vi har bland annat haft workshops i DNA och kartor. Vår programgrupp gör ett strålande arbete med att leta fram intressanta föreläsare till dessa aktiviteter. Vårt medlemsblad Disketten kommer ut fyra gånger per år.

Vi kommer gärna ut till er och visar Disgen, Disbyt och RGD om så öns-

kas. Ta i så fall kontakt med någon i styrelsen. Kontaktuppgifter finns på vår hemsida www.dis-vast.o.se.

Är du intresserad av att hjälpa till vid några av våra arrangemang eller bistå medlemmarna i vår lokal vid de tillfällen som det är kvällsöppet är du hjärtligt välkommen att kontakta oss.

CHRISTINA CLAESON

FILBYTER

c/o Föreningshuset
Fontänen, Västra vägen 32
582 28 Linköping,
070-282 4255,
ordf_filbyter@dis.se
Hemsida: www.dis-filbyter.se
Ordf: Torbjörn Wahlström

SMÅLAND

c/o Nilson, Backgatan 5,
575 35 Eksjö
ordf_smaland@dis.se
Hemsida: www.dis-smaland.se
Ordf: Tommy Nilson

VÄST

c/o Amberntsson,
Persikogatan 126,
426 56 Västra Frölunda
031-290186, ordf_vast@dis.se
Hemsida: www.dis-vast.o.se
Ordf: Ylva Amberntsson

SYD

Porfyrvägen 20,
224 78 Lund,
ordf_syd@dis.se
Hemsida: www.dis-syd.se
Ordf: Staffan E:son Knös

Dis-Bergslagen

V ID DIS-BERGSLAGENS års-
möte den 25 mars valdes
Lars-Göran Nilsson till vår
nye ordförande (efter två års vakans).
Här berättar han lite om sig själv:

”Jag fyller i höst 69 år och föddes
i Göteborg. När jag hade studerat
färdigt, specialitet elkraft, var det
lämpligt att flytta till Åsea och Västerås.
Jag har under större delen av mitt
arbetsliv arbetat som projektledare
för byggen av transformatorstationer
och kraftlinjer. Projekten har varit
belägna utanför Europa, framför allt
i Latinamerika, Afrika och Mellersta
Östern. Strax efter att jag 1975 flyttat
till Västerås gifte jag mig med Joanna.
Vi har fått tre barn och fram till nu
fem barnbarn. Våra främsta intressen,
som vi delar med hela vår familj, är
lägenheten i Kläppen där vi åker både
längdåkning och i backen och vår
sommarestuga nära Surhammar där
vi bor mitt i en härlig natur.

För cirka 15-20 år sedan började
jag släktforska tillsammans med
min bror. På den tiden fick vi låna

mikrokort för att försöka få
ihop vårt släktträd. Det var
tidskrävande och var allmänt
jobbigt. Dessutom fastnade
vi snabbt när vi inte fick fram
uppgifter för vår farmor. Efter
en tid lade vi släktforskningen
på is för att ta upp den vid något
lämpligare senare tillfälle.
Detta tillfälle kom i samband
med pensioneringen. Jag
gick en kurs och blev
intresserad av att fortsätta
med min släktforskning.
Under dessa år hade det skett något
av en teknikrevolution och jag beslöt
att bli medlem i Dis som har tagit
fram hjälpmedel för datorer. Jag har
naturligtvis även värvat min bror
till Dis. Det är fantastiskt så mycket
smidigare det går att arbeta i dag
jämfört med för några år sedan!
Även om man tar en paus på några
månader så är man snabbt tillbaka
i arbetet med hjälp av Disgen. Och
utvecklingen ser ut att fortsätta i hög
takt. Min ambition är att vara med i

Lars-Göran Nilsson.

utvecklingen och staka ut linjerna för
vårt framtida arbete att popularisera
släktforskningen hos Dis.”

Göran Thomasson och Gun Ut-
terström har återigen gjort ett gedi-
get arbete med den nya kursboken
för Disgen 2018 som nu är under
tryckning och kommer att kunna
köpas direkt från Dis (se hemsidan/
webbshoppen).

Avsändare:
Föreningen Dis,
Gamla Linköping, 582 46 Linköping

POSTTIDNING

B

Nu kan du ladda ner och köpa Disgen 2018!

Gå till www.dis.se/disgen och ladda ner Disgen 2018.

Installera.

Starta programmet.

Köp Disgen 2018 via länken i hjälpmenyn.

Läs mer om nyheterna på Dis webbplats.

Se till att du har en aktuell säkerhetskopia.